

Slavenski dom

Ste. 292

V Ljubljani, petek 24. decembra 1937

Leto II.

Lepe, božjega blagoslova polne božične praznike želita vsem sotrudnikom, naročnikom, bralcem in prijateljem

uredništvo in uprava.

Boji v deželi Kristusovega rojstva

Jeruzalem, 24. dec. o. Včeraj je prišlo do hude bitke med arabskimi nacionalisti in med oddelkom angleške vojske ob Genezareškem jezeru, blizu Tiberije. Angleške oblasti so izvedele, da se v soteskah blizu Genezareškega jezera skrivajo močni arabski oddelki, ki imajo veliko orožja. Zato so poslale nadnje močan motorizirani oddetek, ki se je spustil blizu jezera v boj z Arabci. Ta bitka je bila do zdaj najhujša, kar jih pominja od začetka arabskega upora. Angleži bi se morali umakniti, da jim ni prišlo na pomoč letalstvo in nekaj oklopnih avtomobilov iz Transjordanije. Strojnice in letala so razpadle. Arabci razglašajo, da na obeh straneh je padlo precej ljudi in jih je veliko ranjenih. Zaradi tega so Angleži razglasili vojno stanje nad Galilejo.

Polno gledališče je začelo goreti

Bukarešta, 24. dec. AA. (Radur.) Sinoči je izbruhnil velik požar med premiero v gledališču »Vox«, ki se nahaja v središču mesta. Med prologoma je neki igralec opazil požar ter je takoj obvestil občinstvo, ki se je v paniki spustilo proti izhodu. V istem poslopju je bilo še eno gledališče, dva kinematografa ter javno kopališče. Igrači so se naglo rešili v oblekah svojih vlog. Medtem, ko je občinstvo bežalo, so se zrušili balkoni, stropi in težki svečniki. Hujše je ranjenih šest oseb, lažje pa večje število. Požar bo, kakor se zdi, uničil vso zgradbo.

Tečajni raziskovalci na polu oči ledeni plošči

Pariz, 24. dec. AA. (Havas.) Znan raziskovalec severnih dežel, Oton Schmidt, je izjavil danes, da Papaninov ledeni otok, na katerem delajo preiskavo štirje ruski znanstveniki, ni v nevarnosti. Otok pluje proti jugu s hitrostjo 6 in pol kilometra na dan. Debel je tri metre, širok pa 2 km. Otok pluje proti severovzhodni grenlandski obali. Od prve človeške naselbine je trenutno oddaljen 500 km. Navzlic temu so ruske pomorske oblasti izdale ukrepe, da po potrebi rešijo navedene znanstvenike. Tako je ledenolomelec »Muranec« v pripravljenosti, v enaki pripravljenosti so tudi letalci na letališču Rudolfovkega otoka.

Kljub božiču in viharjem v Španiji:

Strahoviti boji za Teruel še niso končani

Salamanca, 24. decembra. o. Kljub božiču in kljub strašnim viharjem, ki divjajo po španskih gorovjih, se boji okrog Teruela niso nič ustavili, marveč se zdi, da bodo prav jutri dosegli svoj višek. Teruela rdeči dozdaj še niso zavzeli, razen predmestij, dočim je vse utrjeno staro mesto v rokah nacionalistov, ki so ga pripravljali braniti do zadnjega.

Šest rdečih divizij s skupaj 60.000 možmi, ki so zadnjih 6 dni napadale Teruel in še zmerom napadajo, ni moglo še obvladati več obleganih bataljonov v stari srednjeveški trdnjavi. Stari del mesta Teruela se še zmerom upira, čakajoč pomoči, ki prihaja le počasi zaradi težkih terenskih razmer. V rokah rdečih so samo nekateri deli mestne periferije in novi del mesta. Radijska postaja v Teruelu, ki je ponovno začela delovati, pošilja vsake četrte ure tole sporočilo: Vse je v redu, naš duh je nezlomljiv. Noben rdeči ne bo stopil v Teruel. Vsako oddajo te vrste spremlja falangistična himna. Salamanski radio odgovarja od časa do časa Teruelu in vzpodbuja prebivalstvo k odporu.

Pred razpustom nove romunske zbornice

Bukarešta, 24. decembra. m. Tukajšnja politična javnost se še vedno živahno bavi z izidom zadnjih državnozbornih volitev v Romuniji. Pri teh volitvah vzbujajo toliko začudenja dejstva, da se je tokrat prvič zgodilo, da romunska vlada ni dobila potrebnih odstotkov glasov, na podlagi katerih bi imela v skupščini večino. Politična javnost vidi v izidu teh volitev zmago nacionalne ideje in poraz mednarodnih stremeljenj. Glede bodoče vlade politični krogi zatrjujejo, da bi bilo najbolje, če bi se mogla sestaviti koncentracijska vlada, v nasprotnem primeru pa da bodo potrebne nove volitve. Za razpust parlamenta govori več dejstev. Tako med drugim notranji politični položaj v Romuniji, ki zahteva, da se združijo vse narodne konstruktivne sile okoli krone s ciljem, da se ustvari enotnost in da se država uredi; nadalje mednarodni politični položaj, ki ne dopušča razkošja notranjih političnih prepričkov; izidi volitev samih in nazadnje nezasišeno beganje volivnih ljudskih mas od strani opozicije.

Kakor vsako leto, bo tudi letos na novega leta dan na dvoru velik slavnosten sprejem. Ob tej priliki bo kralj Karol imel tudi slavnostni govor, v katerem bo po mnenju politične javnosti pozval vse politične stranke na složno sodelovanje v nacionalnem koncentracijskem kabinetu. Ti krogi zatrjujejo, da bo to neke vrste kraljev opomin, ki ga bo krona naslovila na voditelje vseh političnih strank, da se ohrani in obvaruje romun-

Ko je izšlo povelje od cesarja Augusta, naj se popiše ves svet, je vladala na svetu stiska in strah pred novimi grozotami. Mogočniki sveta in bogatini se niso bali, saj so vedeli, kam svet peljejo. Bili so se majhni in revni, ki jih je obhajal strah za tisto, kar so edino imeli: za življenje, za rojene in nerocene otroke. In so verovali, da bodo mogočniki s svojo modrostjo, s svojimi načrti, šteti in pripravi rešili svet...

Niso več vedeli, da so ljudje svet od začetka pogubljali in da ga more rešiti le sila, ki ni iz njega... In zato so na cesarjevo povelje romali brez pušave in gorovja v rojstna mesta in vsepovsod je tiste dni nastala gneča, kakor ob velikih shodih ljudi v vseh časih, kadar so jih sklicevali oblastniki. In bilo je tedaj, kakor prej in danes: premožni in vplivni in brezobzirni so dobili streho in kruh in so prišli prvi na vrsto. Majhni in revni pa so se gnetli po cestah, ob vznožju mrzlih zidov, pred vežami bogatih in oblastnikov. Zanje ni bilo ne kruha, ne strehe, ne toplote, marveč samo postava in red. Tako je bilo tudi s popotnikoma, ki sta prišla iz Nazareta v Betlehem in ni nihče vedel, kaj nosita s seboj velikega za svet. Bila sta dva izmed revnih z žuljevimi rokami in nista dobila zavetja. Toda Gospod je mislil na njiju in na njima enake in se je tisto noč razdelil daleč od gneče mogočnih in modrih, v hlevu, pastirjem in ubogim, ki so ga sprejeli z ljubeznijo in so prvi verovali, da bo spremenil svet. Tako je bilo tedaj, tako je danes in tako bo v naprej. Gospod bo dal pravico tistim, ki je nimajo... in po njih bo zasijal svetu nov božič, kljub strahu pred grozotami, ki vise danes nad svetom...

Božično pismo pariskega nadškofa:

Odgovor Cerkve komunistom

Pariz, 24. dec. o. Pariški kardinal Verdier je, kakor smo že poročali, izdal po vrnitvi iz Rima pastirsko pismo, v katerem govori o vtisih, ki jih je dobil pri obisku pri sv. očetu. Poleg tega pa je njegovo pismo odgovor na vabila, ki jih francoski komunisti že dve leti pošiljajo francoskim katoličanom za sodelovanje na političnem

in socialnem področju. To vabljenje označujejo v Franciji kot »ponujano« roko katoličanom.

Kardinal v svojem pismu v začetku govori o tem, da svet danes najbolj potrebuje prave krščanske ljubezni. To potrebo poraja množica nesreč, nečev po vsem svetu. Dogodki na svetu kažejo, da ljudje ne znajo več ljubiti, vsepovsod vidimo le sovraštvo, vojno, razredni boj, preganjanja in umore. Toda kljub temu žalostnemu stanju na svetu se kristjani ne bodo izneverili svoji zgodovini, katera označuje Kristusovo ljubezen. Kakor se Kristus ni nikdar obrnil od tistih, ki so potrebovali pomoči, tako se tudi kristjani ne smejo.

Toda kljub tej ljubezni je kristjanom nemogoče sodelovati z ljudmi, ki oznanjajo docela druga nauka kakor pa je Kristusov. Krščansko delo je prežeto z duhovnostjo, delo ljudi pa, ki danes ponujajo katoličanom roko, preveča materializem. V takih razmerah je sodelovanje nemogoče. Kristjani hočejo pomagati delavstvu, da doseže svoje pravice in hočejo po svojem nauku pripravljati pot za spravo med narodi. Če roka, ponujana od komunistov, pomeni, da bi komunisti radi boljše spoznali krščanske brate in njihovo vero, potem jim Cerkve pač ne bo stavila ovir na poti do tega spoznanja. Potem bodo tudi komunisti morali ugotoviti in priznati, da more Cerkve bistveno pomagati k sreči vsakega posameznika.

Vihari na morjih

Carigrad, 24. dec. AA. (DNB.) Na Črnem morju in v Marmarskem morju je danes divjala strahovita nevihta. Ladjo za prevoz premoga »Hisar« je vrglo v neko pečino in je zelo poškodovana. 24. mož posadke je utonilo. V črnomoških pristaniščih in v Carigradu so velikanski valovi napravili veliko škodo ladjam in nekateri odrgalo od obrežja. V carigradskem pristanišču se je potopila neka ladja, natočena s pšenico. Telefonske in brzojavne zveze med evropsko in azijsko Turčijo so pretrgane. Orkan je napravil veliko škodo tudi v Carigradu samem. Mnogim hišam je odneslo strehe.

Slavni francoski skladatelj Maurice Ravel je nenadno hudo zbolel in so ga morali v vsej naglici operirati, a pravijo, da bo težko obstal.

Božič v sovjetskem ra'u

Odkritje nove zarote proti Stalinu

London, 24. dec. o. Londonski tisk poroča po vesteh iz Varšave o novih aretacijah v Rusiji, posebno v Moskvi, v zvezi z odkritjem zarote proti Stalinu. Doslej so bili aretirani naslednji generali: Muzik, član vojnega sveta Bele Rusije, Velikanov, poveljnik bajkalskega vojnega okrožja, in Ozolon, član vojnega sveta v Harkovu, katerega kandidatura pri poslednjih volitvah je bila naglo preklicana.

Moskva, 24. dec. AA. V velikem političnem procesu v Tiflisu so obsodili pet vodilnih uradnikov žitne centrale v Georgiji zaradi sabotaže na smrt. V Arhangelsku so obsodili na smrt zaradi protirevolucionarstva osem gozdarskih uradnikov.

Kakor pod JNS...

Moskva, 24. dec. o. V Moskvi, Leningradu, Harkovu in po vseh večjih mestih sovjetske Rusije so začeli zapirati vse tiste maloštevilne ljudi, ki se niso udeležili volitev, ali ki so pri volitvah glasovali proti Stalinu. Vsi ti pridejo pred politična sodišča in bodo obsojeni na prisilno delo v Sibiriji in drugod. Ta odredba, ki je kljub vsemu nasilju niso pričakovali, spet dokazuje, kakšen je pravi obraz boljševiške in komunistične »demokracije«.

Velike priprave za poroko grškega prestolonaslednika Pavla se razvijajo v Atenah, kjer bodo ob poroki razne svečanosti in ljudske prireditve.

Vesti 24. decembra

Belgrad, 24. decembra. m. Kraljica Marija je obiskala razstavo, ki jo je priredilo Društvo za zaščito slepih deklet, ter je na njej odkupila več krasnih del.

Sv. oče Pij XI. je, kakor poročajo iz Vatikana, zaradi napornega dela v predbožičnih dneh zelo utrujen in so ga zdravniki prosili, naj ostane čez božič v postelji.

Določila o uvedbi 40 urnega delovnega tednika bodo po sklepu francoske vlade spremenili, v kolikor se nanašajo na vojna industrijska podjetja, rudnike in težko industrijo.

Proti okrnitvi tiskovne svobode, ki jo skuša za vsako ceno izvesti vlada francoske ljudske fronte, se je izrekla strokovna zveza francoskih časnikov, češ, da pomeni vladna določba o prepovedi izvoza francoskih listov, ki »škodujejo francoski čisti«, uvedbo cenzure, kakršne demokratična Francija ne bo nikdar sprejela.

Španski nacionalisti so ustavili sovjetsko trgovsko ladjo »Horce«, ki je vozila orožje v Valencijo, in jo zaplenili.

Redni letalski promet se je začel med Združenimi državami in Novo Zelandijo. Pot je dolga kakih 8000 km.

Nemški princ Friderik, sin bivšega cesarja, je dobil dovoljenje, da se naseli v Angliji, kjer bo baje študiral bančne posle.

Proti podaljšanju pariške svetovne razstave na prihodnje leto so se včeraj izrekli različni poslanci s francoskega podeželja, češ, da je razstava vse tujce potegnila v Pariz, dežela pa ni imela od tujkega prometa nič.

Egipt stoji pred diktaturo, kakor kaže spor med vlado in 19 letnim kraljem. Spor je izbruhnil zaradi tega, ker vlada ne dovoli nadaljnjega obstoja fašističev, napol vojaški organizaciji »modrih erajev«, katero podpira kralj.

Pri velikih ameriških pomorskih vajah spomladi 1938 se bodo ameriške ladje in letala približale japonski obali na tisoč kilometrov, kar se do zdaj še ni nikdar zgodilo, in ima tudi svoj pomen.

Ogenj je izbruhnil na skoraj dograjeni najmodernejši francoski ladji »Strasbourg« v Nantesu. Ogenj je uničil vse važne električne naprave za avtomatično manevriranje s topovi, povrh tega pa je jeklo v vsem predelu, kjer je gorelo, nerabno in bodo morali polovico ladje na novo zgraditi. Ugotovili so, da je bil ogenj podtaknjen in da gre najbrž za komunistično sabotažo.

Stavke so se začele v treh velikih francoskih letalskih tovarnah pri Parizu in so delavci zaseli vse prostore.

Hud mraz je zajel vso Nemčijo in divjajo povsod siloviti viharji. Ponekod je zapadlo čez 2 m snega.

Nov letalski rekord na progi med Parizom in Saigonom v Zadnji Indiji je postavila francoska letalka Hilszova, ki je sama preletela to pot v 92 urah in 32 minutah.

Vse gostilne so zaprli v vseuiliškem okraju v Tokiu, še prej pa so jim vzeli vse olatjave, ki so jih uživale z ozirom na dejstvo, da študentje nimajo preveč denarja. Japonski očetje bodo te odredbe nedvomno veselili.

Iz Ankare je odpotoval predsednik sirske republike Mardam Bej, ki se je nekaj dni mudil v Turčiji.

Število nezaposlenih v Združenih državah znaša nekaj nad pol milijona.

Angleški zbornici sta zaradi božiča odložili seje do 2. februarja.

Nemci so zaplenili včeraj dva poljska dnevnika, ki sta prinesla vesti o preganjanju vere v Nemčiji.

53 snežnih vlakov s 10.000 smučarji je včeraj odpeljal iz Pariza v francoske gore.

Nov zakon o prenosni zavarovanju pripravljala nemška vlada. Z zakonom bo uvedla večji vpliv države na zasebne zavarovalnice, kar bi bilo dobro tudi drugod.

Neznani vlomilci so hoteli vdreti v nemško pošlaništvu v Moskvi, a jih je nočni čuvaj s strelji odgnal.

Francoski davki so do konca letošnjega novembra narasli za štiri milijarde in 300 milijonov frankov, če jih primerjamo z enakim časom lanskega leta.

Hud potres je zajel Mehiko in povzročil v prestolnici države veliko škodo, ne vedo pa še, kako je bilo v podeželju, ker so vse brzojavne zveze pretrgane. Vseopovsod je po potresu izbruhnil tudi ogenj.

Portugalski poslanik v Londonu se je zahvalil angleškemu zunanjemu ministru za njegovo izjavo, da Anglija ne bo pustila, da bi se nemške zahteve po kolonijah zadovoljevale na račun malih kolonialnih držav.

Seja pozabljenega odbora za nevmešavanje v špansko vojno je bila včeraj v Londonu. Na njej so razpravljali o sestavi prostovoljske komisije.

Angleška vlada je povabila v London prejšnjega belgijskega ministrskega predsednika van Zeelanda, da ji poroča o uspehih svojih razgovorov z voditelji evropskih držav o gospodarskem položaju teh držav.

Nemško društvo za Zvezo narodov je sprejelo ime in se bo odslej imenovalo Nemško društvo za pravice narodov in za svetovno politiko.

Na včerajšnji seji angleške vlade, ki je trajala dve uri in pol, so se razgovarjali o vojni na Daljnem vzhodu. Ni znano, kaj so sklenili.

Voditelj francoske socialne stranke, polkovnik de la Rocqueja, bo pariško sodišče obsodilo na 3000 frankov globo, češ da je s svojo stranko obnovil razpuščene obrambne zveze proti komunistični revoluciji.

Zbor mednarodne smučarske zveze bo od 21. do 23. februarja v Helsinkih na Finskem. Na zboru bodo razpravljali o svetovnem smučarskem prvenstvu 1940 ter o novih pravilih za skakalnice, ki so postala potrebna po zgraditvi naše Planice.

Lep božični dar, ki naj služi za primer

Namesto slovesne otvoritve plavža 450.000 din nagrade delavcem

Jesenice, 23. decembra.

Jesenjska železarska industrija se z vsakim letom vedno bolj razvija. To je vsekakor v prid jesiškemu delavstvu, pa tudi drugim delavcem iz bližje in daljnje okolice, ki najdejo dela v obratih KID. Letos se zgradila KID nov plavž, ki je zagorel 22. oktobra brez posebnih slovesnosti in praznikov, s katerimi se sicer drugod navadno praznuje tako važni dogodki v razvoju železne industrije. Letos je zaradi podjetnosti KID nad tisoč novih delavcev dobilo delo. Namesto slovesnosti ob prižiganju novega plavža, ki je zagorel prvič po 30 letih zopet na Jesenicah, je dala KID svojem delavstvu velik dar, ki je tembolj hvalevreden, ker je v obliki enkratne denarne nagrade, ki bo v skupnem znesku din 450.000 razdeljena med delavstvo jeseniške železarske industrije. Darilni sklep je zabeležen v prvem členu nove kolektivne pogodbe med KID in delavskimi organizacijami, ki je bila sklenjena 21. decembra in ki bo stopila v veljavo 1. januarja 1938.

Odstavek se glasi:

Ob priliki, ko začneja KID z zopetno upostavitvijo obratovanja plavža po več kot tridesetih letih novo dobo svojega obratovanja, ko obnavlja tisočletno tradicijo železarstva v naših krajih in ko ji je tako ponovno omogočeno izdelovati svoje proizvode, počenši od surovega železa iz lastnega materiala, priznava KID v očigled svečanosti tega dogodka za požrtvovalno sodelovanje, pospešeno in oteženo delo svojemu delavstvu enkratni mezdnji prebitek v sledeči obliki: ... Potem sledi tekst, ki ureja razdelitev mezdne prebitka, ki znaša v celoti nad 450.000 dinarjev.

Gotovo je, da bo delavstvo, kakor tudi vsa ostala javnost pozdravila tak način slavnostne otvoritve novega dela jeseniške podjetnosti.

Tudi sicer nova kolektivna pogodba prinaša prijetne ugodnosti za jeseniške kovinarje. Najvažnejše je dodatno pokojninsko zavarovanje za delavstvo KID, ki je s to pogodbo zvišano za okrog 25 odstotkov za primer starosti, onemoglosti in smrti. Dosedanja najvišja pokojnina je znašala le 75 odstotkov kategorijskega zasluga, dočim bo po novi pogodbi dosegla 95 odstotkov polnega kategorijskega zasluga. Najnižja dosedanja pokojnina pa se bo dvignila od dosedanjih 25 odstotkov na 29,75 odstotkov. Premija je določena na 3,25 odstotkov, torej več kakor znaša premija v obveznem pokojninskem zavarovanju drugega delavstva, zavarovanega pri OUZD. Delavstvo nosi 1%, ostalih 2,25% pa krije podjetje, ki bo vplačevalo v dodatni pokojninski sklad še posebne letne prispevke v višini 100.000 dinarjev.

Nova kolektivna pogodba ureja vprašanja, ki spadajo že v področje socialne zakonodaje in je v naši državi menda prva te vrste. Običajno so kolektivne pogodbe reševale ureditev medznih vprašanj. Ta pogodba jeseniških kovinarjev s KID pa dokazuje, da je mogoče ob razumevanju na obeh straneh rešiti vse bolee in navidez nerešljive probleme, ki nastopajo v razmerjih med delodajalci in delavci.

Ne samo jeseniški delavci, ampak tudi vsa naša javnost je pozdravila tako rešitev z zadovoljstvom in priznanjem, jeseniško delavstvo samo pa se upravičeno veseli lepega letošnjega božičnega daru.

KINO SLOGA
TELEFON 27-30

**Naša velika bo-
žična premiera**

v njenem dosedanjem naj-
večjem in najboljšem filmu

Shirley-Temple
ČIN-ČIN BEGUNKA IZ KINE

Veliko plesa, muzike, petja in kolosalne zabave za mladino in odrasle!
Preskrbite si vstupnice že v predprodaji! Predstave na Božič in sv. Štefana dan
ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

Z regulacijo Savinje se obeta Celju nov razmah

Regulacijska dela na Savinji, kakor smo že poročali, so doslej izvršena v prvih dveh etapah v dolžini 3 km od Ritenogozda do Košnice. V letošnji jeseni so se pričela dela v tretji etapi, ki sega od Košnice do kamnoloma na Polulah v dolžini približno 800 m. Ta dela se nadaljujejo in bodo končana ob prihodnje pomladi. Posebno zadnji dve etapi se izvršujeta kar najbolj solidno. Uspeh regulacije v hitrem odtokanju visokih voda je presenetljiv in postaja od leta do leta vidnejši. Od kamnoloma na Polulah do drugega železniškega mostu sta še potem dve etapi.

Težje vseh regulacijskih del bo pa v 6. etapi, to je v tako imenovanem celjskem ovinku pod starim gradom, ki sega od drugega železniškega mostu do sedanjega kopaljšča. Struga Savinje se v celjskem ovinku približno v 300 m dolgem prekopu premesti v obliki lahkega loka proti zahodu, približno na ono mesto, kjer pelje sedaj železniška proga. Železniška proga pa se premesti na budoči lev breg Savinje v smeri proti staremu gradu. Pri tem odpadeta oba sedanja železniška mostova, ki sedaj ovirata odtok vode. Namesto njih se zgradi le en manjši železniški most čez sedanjo strugo Savinje oziroma budočo strugo Voglajne. Ta most bo v bližini kapelice pod gradom blizu sedanjega drugega železniškega mostu, kajti sedanja struga Savinje v ovinku bo pozneje služila le še kot podaljšana struga Voglajne, tako da bo izliv Voglajne v Savinjo tam, kjer je sedaj drugi železniški most. Ker se bo struga, kakor se to vidi tudi pri sedanji regulaciji, znatno razširila ter zavarovala z visokimi škarpami, se bodo morale odstraniti hiše posestnikov gg. Simenca, Muteca, Weisa, deloma tudi Esila. Od ovinka navzgor do mestnega kopaljšča bo nova struga pomaknjena bolj proti levemu bregu ter zožena in zavarovana z nasipi tako, da bo mestni park pridobil na prostoru ca. 10 do 15 m. Ker bo struga 1 do 2 m poglobljena, bo padel sedanji lesen kapucinski most, zgradil pa se bo nov širok železobetonski most z dvema rečnima opornikoma. Most bo postavljen v podaljšani Kolenciški ulici v ravni smeri proti Bregu oziroma proti vili Savinja. Z izkopanim gradivom, ki se bo pridobil pri poglobitvi struge, se bo nasipal nov železniški nasip na budočem levem bregu Savinje, razširil prostor za železniško postajo ter splaniral prostor v predelu od Voglajne do novega železobetonskega mostu. Banovinska cesta, ki sedaj teče preko klanca na Bregu, se bo pa v celi svoji dolžini od betonskega mostu pa do Košnice razširila na 8 m ter preložiła tik ob bregu Savinje. Približno v sredini sedanje struge Savinje pri Zangarjevem eklašiču bo projektiran železniški podvoz, ki bo vezal Masarykovo nabrežje s cesto na grad, kjer se bo moral zgraditi poznejši most čez Voglajno. Da tok vode ne bo zasipal z gramozom podabljanje struge v

6. etapi, se bo na gornjem koncu 6. etape nekoliko pod ženskim kopaljščem zgradilo dno z 1 m visokim pragom, tako da se bo nanj pozneje lahko namestila dvigljiva, približno 2 in pol metra visoka zapornica, ki bo zajela Savinjo, s čimer se bo pridobil 2 do 3 m globok in približno 1 do 1 in pol km dolg ter 60 m širok kopalni in veslaln bazen. Zapornica bi bila zaprta seveda le v kopalni sezoni, dočim bi se pozimi ali pa pri visoki vodi dvignila. Bila bi zgrajena tako, da bi imeli splavarji vselej prosto pot. Tudi bi se dala pozneje izbrati vodna sila.

Projekiranje ter nadzorstvo pri izvršitvi na terenu vodi za tehnični oddelke banke uprave teh. svetnik inž. J. Mursa, pri načelnih tehničnih vprašanjih pa sodeluje še univ. prof. inž. C. Znidaršič. Posebna hidravlična vprašanja preiskuje po potrebi hidrotehnični laboratorij na univerzi v Ljubljani.

Vsa dela na regulaciji Savinje pred vsem dela za preložitve celjskega ovinka in železniškega mostu bodo zahtevala znatna denarna sredstva, za katera bo težko najti kritja v tekočih proračunih. Zato bi bilo umestno najeti dolgoročno posojilo, ki bi ga odplačevalo poleg sedanje tudi budoče generacije, ker bodo predvsem tudi one uživale koristi teh važnih del. Ceravno se uspeh regulacije vidi že po izvršitvi prvih dveh etap, bodo poplave z vso sigurnostjo prenehale šele takrat, ko bo reguliran celjski ovinek. Zaradi tega se meročajne osebnosti, zlasti pa celjski župan g. Mihelič, trudijo, da bi dobili ugodno posojilo. Dober znak pa vidimo v tem, da je prometni minister že vstavljal v osnutek proračuna za prihodnje leto tisti znesek, ki ga je za premostitev železniške proge dolžna prispevati železniška uprava.

Iz vsega lahko posnemamo, da bo Celje po realizaciji teh projektov dobilo novo še lepše lice ter bo dobilo pogoje za čisto drugačen razmah toliko bolj, če se bodo istočasno z regulacijo Savinje nadaljevala tudi dela na regulaciji pritokov Loznice do Joštovega mlina, Sušnice do Ostrožnega ter Voglajne in Hudinje do Skofje vasi v istem obsegu, kakor v zadnjih dveh letih.

Moskva, 24. decembra. m. Sovjetski maršal Vorosilov bo 2 dni v spremstvu posebne vojne komisije odpotoval na Daljni Vzhod, kjer bo pregledal vse podrejene mu vojaške ustanove v vzhodni Sibiriji. Ob tej priliki bodo tam tudi velike zimske vojaške vaje.

Nova telefonska številka reševalne postaje — od jutri naprej — je 44-44.

KINO UNION

Telefon 22-21

V petek 24. decembra zaprto! - Na božični dan in Štefanov dan

Boj za dečka (Streit um den Knaben Jo)

Film po romanu Hedde Westenberger, poln zanimivih in zagonetnih dogodivljajev, ki bi mogli biti tudi resnični. Prekrasne slike iz sončnega Egipta. Igra je odlično podana po priznanih igralcih:

Lil Dagover, Maria von Tasnady, Willy Fritsch in drugih

Predstave: 25. decembra ob 15., 17., 19. in 21. uri — 26. decembra ob 10-30 pri znanih cenah ter ob 15., 17., 19. in 21.

Kitaški odpor slabi vsepovsod ...

Šanghaj, 24. decembra. o. Hangčovska okolica je postala eden glavnih predelov, v katerem Japonci operirajo. Japonska poročila trdijo, da so njihove čete zavzele mesto Fanpangtia in Kaočian. Skoro istočasno pa so zavzeli več zelo važnih strateških postojank, katere so oddaljene 30 do 70 km severozahodno od Hanočova. **Kitaški odpor je zelo oslabil na tem delu bojišča.** Japonsko vrhovno poveljstvo je obvestilo vse tuje v mestih Hangčov in Saošing, naj nemudoma zapuste svoja bivališča, ker bodo ti kraji vsak čas proglašeni za glavno bojno področje.

Različna poročila prihajajo glede generala Mao Tzeunga, bivšega poveljnika kitajske rdeče vojske. Ta je prispel v pokrajino Šansi. Poročila pravijo, da ga je sam maršal Čangkajšek poklical

ter mu poveril nalogo, da izvede nekaj vojaških operacij. Vse vesti o generalu Mao Tzeungu pa so si zelo nasprotne. Gotovo je, da je prihod rdečega generala bodrilo Kitajcem, ki so mnenja, da jim bo pomagala Zunanija Mongolija. Druga poročila pa pravijo, da je rdeči general odšel v Zunanjo Mongolijo, da organizira transport sovjetskega bojnega materiala v pokrajino Šansi. Omenjajo tudi, da edino on more pridobiti vođe častnike v Zunanji Mongoliji za kitajsko stvar. Z vsem tem v zvezi pa so Japonci storili vse korake, da onemogočijo in pretrgajo zveze med Zunanjo Mongolijo in pokrajino Šansi. Če so poročila resnična, se je kitajska rdeča vojska povečala od 3 divizij na 10 divizij, kar pomeni, da imajo Kitajci pripravljenih nad 150.000 mož, k tem pa dobijo še ojačenje nad 10.000 kmetov in delavcev.

Revnim in potrebnim za božič

Ljubljana, 24. decembra.

Ze od nekaj vzbuja praznik ljubezni v srcih odmev, ki se kaže tudi v dejanju. Tako je postalo božično obdarovanje navada, ki se je drže tudi družine v najbolj skromnih razmerah. Če obdarujejo svojci drug drugega, je to lep in pristen znak pravega družinskega življenja, je pa le slabotna senca tega, kar nas uči božični praznik. Naj se vpraša vsakdo, ki srečen opazuje žareče obraze svojih otrok ob jaslicah, če ni ob letošnjem božiču, kljub temu, da je globoko posegel v žep, storil še vendar mnogo premalo. Pa menda nismo čisto pozabili vseh tistih, ki nimajo nikogar, da bi jim za božič napravili malo veselja in prepustili to najlepše delo usmiljenja le družinam in ustanovam. Če je temu tako, sklenimo, da bomo v teh dneh osrečili vsaj enega, ki je bolj potreben od nas, s skromnim darilom, da nas ne bo sram z vsemi tistimi, ki imajo morda mnogo manj od nas, pa so vendar prispevali v društvi in ustanovah za priske božičnice, ki jih je letos lepo število.

Tako je mestna občina, kakor vsako leto, obdarovala revne ljubljanske otroke. Ni sicer pridelala javne božičnice, pač pa je slično kakor lani brez prireditve razdelila blaga za 77.000 dinarjev. Skupno je bilo obdarovanih 731 otrok 600 družin. Obdarovani so bili otroci, stari do 14 let. Poleg tega so revne družine s številnimi otroki dobile tudi nakaznice za živila v skupni vrednosti do 20 tisoč din, ki so bili vzeti iz rednih proračunskih sredstev. Prav tako so bili za božič obdarovani z izrednimi podporami v blagu, živilih in tudi denarju revni starčki in nekateri brezposelni delavci. Pri tem je mestni socialni urad podprl zlasti brezposelne delavce Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani.

Sempeterski bojevnikji so letos priredili božičnico, na kateri so obdarovali družinske člane bivših bojevnikov in invalidov. Ž živilo so obdarovali nad 100 družin, ki so prejele prav znatne količine živil, moke, masti, riža, sladkorja in drugega. Razdelitev živil je bila v gostilni Leopolda Zupantiča na Jegličevi cesti.

V sredo popoldne je praznovala božič tudi poljska gimnazija. Božičnica je bila združena z lepo akademijo na novem odru, ki je bil zgrajen iz lesa. Daroval ga je vrhniški župan g. Hren. Obdarovanih je bilo čez 300 revnih dijakov v blagu in obutvi.

Rotary klub je za letošnje leto za božič plačal v sklad, ki ga je ustanovil za pohabljenе otroke, 5000 din. V kratkem bo sklad, ki je v njem zbranih že sedaj nad 15.000 din, tako velik, da bo mogel Rotary klub omogočiti zdravljenje pohabljenih otrok v otroških zdraviliščih, ali pa bo ustanovil posebno institucijo, ki bo trajno skrbela za pohabljenе otroke.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 24. dec. zaprto. — Sobota, 25. dec., ob 15 uri: »Pri treh mladenkah«. Znižane cene. Ob 20 uri: »Čvrček za pečjo«. Premiera. — Nedelja, 26. dec., ob 15 uri: »Pesem s ceste«. Znižane cene. Ob 20 uri: »Pod to goro zeleno«. — Ponedeljek, 27. dec. zaprto. — Torek, 28. dec., ob 20 uri: Dela Lipinkaja, diseuse (glasbena predavateljica).

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Po stanju danes ob 7 zjutraj

Kraj	Barometer sko stanje	Temperatura v °C		Relativna vlažnost v %	Oblačnost 0-10	Veter (smer, jakost)	Padavine	
		na mestu	na višini				m/m	vrsta
Ljubljana	773+	-7,0	-3,4	82	10	0	—	—
Maribor	772+	-4,0	-2,0	90	10	W ₁	—	—
Zagreb	775-6	-4,0	0,0	90	0	NW ₁	—	—
Belgrad	774+	-5,0	1,0	95	5	0	—	—
Sarajevo	775-5	-5,0	0,0	95	10	0	—	—
Skopje	773 0	-4,0	2,0	70	8	0	—	—
Split	771-8	-1,0	7,0	45	0	NE ₂	—	—
Kumovo	769-2	0,1	—	50	0	NNE ₃	—	—
Rab	770-8	2,0	—	40	0	N ₈	—	—

Vremenska napoved: Porast oblačnosti, toplota se bo zvišala, najbrže poslabšanje dosedanjega vremena.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od večeraj do danes: Večeraj je bila visoka redka megla do 9.30, ob tem času se je zredčila, na kar se je popolnoma zjasnilo; popoldne je bilo deloma oblačno, zvečer pa jasno, ponoči se je pooblačilo. Temperatura je padala do 19 zvečer, nato pa se dvigala vso noč in se dviga tudi danes zjutraj. Barometer pada. Najnižja temperatura na aerodromu — 9,7 stopinj Celzija.

Požar sredi mesta

Danes predpoldne je okolico bivše mariborske pivovarne razburil gost dim, ki se je valil iz prostorov, kjer so se nekaj nahajali hlevi bivše pivovarne. Kmalu zatem so prihiteli mariborski gasilci, ki so ugotovili, da se je vnelo seno in slama, ki je bila spravljena na podstrešju nekdanjih hlevov. Takoj so pričeli z energičnim gašenjem, ki je trajalo več ur. Končno se jim je po velikem trudu posrečilo požar pogasiti in odstraniti požarno nevarnost za blizu stoječa poslopja. Kljub takojšnji intervenciji gasilcev je vsa krma popolnoma uničena, deloma zaradi ognjenih zubljcev, deloma zaradi vodnih curkov, ki so slamo in seno popolnoma premočili.

Prav verjetno je, da je požar izbruhnil zaradi pregrehtih dimnikov. Kakor smo že poročali, je banska uprava odredila, da se morajo vsi sezonski delavci, ki se preko Maribora vračajo iz Francije in Nemčije v Prekmurje, preden gredo iz Maribora, podvreči temeljitemu razkuženju, ker se je bati, da bi v naše kraje zanesli šlnavko in parkljevko. Ker pa gre razkuževanje, ki ga vrši mariborska bolnišnica silno počasno od rok, sezonski delavci pa prihajajo v velikih skupinah, morajo slednji v Mariboru več dni čakati. Za prenočišče jim je dal mariborski veleindustrijec g. Huter na razpolago prostore, v katerih so nekaj bili hlevi. Zaradi mraza so si delavci kurili, zaradi česar so se dimniki toliko segreli, da so se zaradi vročine vneli skladi sona in slame, ki trgovci R. Lenart naložene na podstrešju.

Naš ljubljani soprog in predobri oče, stari oče, tast in brat, gospod

Anton Globočnik

veleposestnik

je v četrtek, dne 23. decembra 1937, po dolgem trpljenju previden s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 26. decembra 1937, ob 2 popoldne iz hiše žalosti na domače farno pokopališče

Železniki, dne 23. decembra 1937

Zalujoče rodbine:

Globočnik — Demšar — Bauer

Dotrpela je naša najboljša soproga, ljubljena mama, stara mama in prababica, gospa

Marija Zarli

roj. Miklavič

K večnemu počitku jo bomo spremili v nedeljo, 26. decembra 1937, ob pol 3 popoldne izpred mrliške veže Zavetišča Svetega Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališče k Sv. Križu

Ljubljana, dne 24. decembra 1937

Zalujoče rodbine:

Ravnatelj Zarli, prof. Mašera, dr. Dorčić

Koliko dela in skrbi dá božična razglednica:

Božično „veselje“ na pošti

Pol milijona pisem v božičnem tednu — Velika Ljubljana - mala pošta — Garanje do onemoglosti

Ljubljana, 24. dec.

24. december. Koliko je dela, koliko zadnjih priprav, preden bo vse urejeno, kakor treba za ta največji in najlepši praznik! — Spet nekdo trka. Teško je pustiti svoje delo. »Oh, pošta! In koliko razglednic in voščil, pa še koledar! Kasni ste danes, kaj pa delate?«

»Bom še bolj kasen, gospa, pa vesele praznike!« — Sladki vonj po polticah je že udaril skozi vrata in objel pismonoše, ki se je otovorjen kakor Miklavž obrnil in šel po stopnicah naprej. Gospa pa je hitro zaprla in bitela pogledat v kuhinjo, da se ne bi kaj prismojilo.

Medtem ko se vse pripravlja na prelepi božični večer, hodijo po mestu in po deželi pismonoše z velikim torbami, polnimi božičnih voščil in darov. Niti tisti, ki prejema pošto iz njihovih rok, niti tisti, ki se v zadnjem hipu piše voščila, ne pomisli, koliko dela dá božična pošta.

★

Ljubljanska glavna pošta je v zadnjih dnevih pred božičem kakor panj pred rojem. Vihar dela se pozna posebno v prvem nadstropju, kjer se je božični teden — za druge teden priprav in veselja — spremenil v teden skrbi, garanja in nespavanja. Čeprav si niti ne predstavljamo, kako mnogovrstno je vse delo pošte, si vendar ogledamo delo tistih, ki jih božični teden najbolj zmuči.

V prvem nadstropju je poleg blagajne takorimenovani ameriški oddelek, odpravna dvorana in dvorana pismonoš. Noč in dan teče tu delo, nikdar ga ne zmanjka, o božiču ga je pa desetkrat preveč.

Posebnost svoje vrste je

»Ameriški oddelek«

ki je edini v državi. Naši izseljenci ne pozabljajo svojih dragih v domovini in v marsikaterem pismu je priložen dolarski bankovec, ki se kaj dobro prileže. To so že pred leti spoznali mnogi, ki so imeli posla z odpravljanjem pisem čez veliko »lužo«. Tako se je zgodilo, da so na dolgi poti mnoga pisma izgubila, druga pa prišla oropana ljudem v roke. Da se takšni primeri po možnosti preprečijo in kar najbolj omejijo, je bil ustanovljen v Ljubljani »ameriški oddelek«, ki vodi nadzorstvo čez vso pošto, ki prihaja iz prekomorskih dežel v Jugoslavijo. Tako prihaja z različnimi parniki, od katerih prevzemajo železnice različnih držav prekomorsko pošto za Jugoslavijo, v Ljubljano vsak dan 20 do 30 težkih pisemskih vreč. Ob božičnih dneh znašajo pošne pošiljke iz prekomorskih dežel tudi po 50 vreč dnevno.

»Ameriški oddelek« je nastanjen v malih sobicah, kjer je komaj toliko prostora, da morejo stati ob mizah postarji, ki razdeljujejo pisma po poštah.

Posebna komisija odpre najprej s posebnimi plombami zaprte vreče in nato vzame iz nje zavoj s pismi. Vsak zavoj odpro in vsako pismo posebej pregledajo, če ni morda odlepljeno, prerezano ali kako drugače poškodovano. Če najdejo tak primer, sedejo člani komisije za mizo in napišejo poročilo, ki gre naprej svojo uradno pot. Ko je pregled pisem končan, se začne razdeljevanje pisem po posameznih poštah za vso Jugoslavijo. Ko je tudi to opravljeno, se skupine pisem, ki naj potujejo na isto pošto, zavijejo v poseben zavoj, prevežejo z vrvice in naslovijo na upravnika dotične pošte, ki je osebno odgovoren za pošiljko. Ta skoro pretirana

Božične pošne vreče iz Amerike. Na vozičku jih vozijo v ameriški oddelek. Progsti manjši vreči sta prirajali iz države Chile, večja vreča na levi je iz Urugvaja, druge pa so iz Argentine. Pred 14 dnevi so bile še v Južni Ameriki.

pazljivost, ki zahteva mnogo zamudnega dela, je razumljiva. Ne pride skoraj pismo iz Amerike, v katerem ne bi bilo denarja. Popolnoma gotovo pa je denar v vseh priporočilih pismih, za katere je postopek odpravljanja še natančnejši. Poleg že opisanega pregledovanja pišejo uradniki vsako priporočeno pismo v poseben seznam, tako, da ni mogoče, da bi se kakšno pismo kam izgubilo, ne da bi se dalo ugotoviti, kdaj in kam je izgubilo.

V božičnih dneh stoka »ameriški oddelek« pod kup pisem, ki se sproti vsipajo iz vreč, in le z največjim naporom je mogoče doseči, da pisma iz Amerike olajšajo božično veselje srečnim prejemnikom.

Več sto vreč pisem dnevno

Vsa druga pisemska pošta, domača in inozemska iz evropskih držav, pa napravi na pošti v Ljubljani svojo sicer običajno, a nič manj zanimivo

pot. Vsakdo bi se čudil, če bi mu mogla skromna dopisnica povedati, skozi koliko rok je šla, predno je priromala s pozdravi do naslovjenca. Z Gorenjske, Dolenjske, Notranjske in Štajerske prihaja skoraj vsa pošta v Ljubljano, odkoder jo spet odpravljajo naprej. Tudi domača pisemska pošta potuje v vrečah. Da je ni malo, povedo že vprav smešne številke vreč, ki jih ima pošta v ta namen. Skoraj štiri tisoč vreč ima ljubljanska pošta v zalogi. In ta množica potuje dan za dnem po mestu. Nad tisoč vreč je stalno na poti v Ameriko. Saj pa rabi tudi vsaka vreča mesec dni, preden pride nazaj. V druge prekomorske dežele pa potujejo vreče po dva ali celo tri mesece.

Vsak dan prejme ljubljanska pošta 350 do 400 pisemskih vreč, težkih 20 do 30 in celo 50 kg. Nad 400 vreč pa vsak dan tudi odda. V božičnem tednu pa se število vreč hudo poveča. Tako prejme pošta v zadnjih dneh pred božičem povprečno po 600 vreč na dan, odda pa jih prav toliko. Vse te vreče romajo v odpravno dvorano.

Odpravna dvorana

je v resnici častiljiva, saj je obhajala že svojo 40. letnico, ne da bi se kaj spremenila v tem dolgem času. Prostor, ki je zadoščal pred 40. leti za skromni pisemski promet tedanjega časa in za redko časopisje, služi, oziroma naj služi še danes istim namenom. Pa če je v Ljubljani bilo pred 40. leti

V oddelku za odpravo pisem stresajo vreče s pismi na mizo. Velike grmade pisem sortirajo nato v kupe za posamezne razdelilne omare.

morda nekaj skromnih časopisov z malim številom naročnikov, kdo bi mogel vedeti, da bo leta 1937 prihajalo mesečno v odpravno dvorano 140 tednikov in mesečnikov, med katerimi imajo nekateri naklado do 90 tisoč izvodov, medtem ko tedniki z nakladami 20 do 30 tisoč izvodov že niso nobena redkost več. Tudi ni mogel nihče slutiti, da bodo trgovci za božič in novo leto pošiljali svojim dragim odjemalcem na tisoče koledarjev, da bodo pred božičnimi dnevi trgovine in podjetja razpošiljala na desetstisoče reklamnih tiskovin in cenikov in da bo tedaj še nepoznane vzorce brez vrednosti treba nositi v košarah v odpravno dvorano. In tako ne moreš stopiti v sedanji odpravni dvorani niti za korak naprej, da ne bi zadel ob sklade pisem, časopisov ali tiskovin, ki jih sproti pridne roke predstavljajo, razdeljujejo in mečejo v vreče.

Razdeljevanje pisem po prerah

V tej prenatrpani dvorani, v kateri teče delo noč in dan, je treba razdeliti vse pisemske pošiljke po poštah. Ob stenah stoje razdelilne omare s požrešnimi predali, ki se prav tako pridno praznijo kot polnijo. Prva razdelilna omara je namenjena za pisma, naslovljena v prekomorske dežele in evropsko zamejstvo. Druga omara je za bahavo Gorenjsko in ljubljanske pošne podružnice. Tretja je za pošte na Štajerskem in za vse pošte ob progah, ki vodijo iz Maribora. Četrta je za pošte, ki leže proti Zagrebu, peta pa za ostale pošte v Jugoslaviji. V šesti se zbira pošta pisma za kočevsko proggo, za lepo Dolenjsko in še naprej do Karlovca in za »Vrhničanac«. Vsak vlak, ki prisopihajo iz katerekoli strani v Ljubljano, pripelje s seboj nekaj vreč pisemske pošte, ki se je nabrala po vseh poštah ob prog in je namenjena še naprej iz Ljubljane. V odpravni dvorani ročno odpre te zaplombirane vreče, jih stresajo na veliko mizo, in začne se izbiranje pisem, namenjena na Štajersko, gredo na poseben kup za Gorenjsko spet zase itd. Kupa, iz katerega je treba izbirati pisma, nikdar ne zmanjka. Še leži nekaj sto ali tisoč pisem v pisani zmed, že zvoni zvonec. Dvigalo začne ropotati in pripelje v prvo nadstropje spet nove vreče, ki znova bruhajo pisma na mizo. Tudi ponoči se to delo ne ustavi in bolj jasno, kakor vojni red, nam pove ropot dvigala, kako pogosto prihajajo vlaki v Ljubljano.

Izbira po poštah

Po razdelilnih omarah izbrana pisma sprejemajo drugi in odnašajo k svojim omaram, kjer začne s podrobnim razdeljevanjem. Ročnost in znanje sta pri tem delu potrebna. Novinec bi izgubil glavo in obupal nad pismi, ki bi se mu grmadi na mizi. Izvežban poštar pa dobro ve, kje je predal za vsako pošto. Ne pozna n. pr. le gorenjskih pošt, ve tudi, kje je ta ali ona pošta v Južni Srbiji, v Črni gori, v Banatu ali Primorju. Če mu pa slučajno uide s pomočjo, pa ima na razpolago pomožne tabele, s pomočjo katerih si hitro pomaga. Pri štajerski razdelilni omari dela mož kakor

avtomat. Zdaj stegne levico, zdaj desnico in že leži pismo v pravilnem predalu. Počasi, a vztrajno se polnijo predali za posamezne pošte. Zopet brni zvonec. V dvorani zadoni:

»Sklep za Štajerca«

Je to zadnji znak, da je treba odpraviti pošto, ki jo bo odpeljal čez pičle pol ure vlak na Štajersko. Ob mizi, ki stoje pred razdelilno omaro za Štajersko, nastane živahno vrvenje. Vreča poleg vreče visi ob mizi, in vsaka je namenjena za večjo pošto na Štajerskem. Iz predalov pobirajo urne roke pisma, jih zvijajo v svežnje, povezujejo in mečejo v vreče. K temu dodajajo v posebnih košarah pripravljene vzorce brez vrednosti, tiskovine in kupe časopisov. Vreča se polni. Ko je za dotično pošto že vse pospravljeno, vrečo zaplombirajo in jo nalože na voziček. Manjše pošte ne dobe svojih vreč, pač pa gredo njihovi zavitki v vreče za ambulanto pošnega voza. Te odpirajo med vožnjo ter oddajajo zavitke na krajih, kamor so namenjene. Deset, dvanajst vreč je že zavezanih, dvakrat jih spravijo z vozičkom na dvigalo, in tovrtni avto jih odpelje na postajo. S štajersko pošto je za nekaj ur opravljeno. Toda že trka na duri odhod drugega vlaka, ki bo zopet odpeljal svoje vreče. In zdaj druga omara! Pa še tretja in četrta in znova vse po vrsti.

Kaj pa ljubljanska pisma

V odpravni dvorani se zbira tudi vsa pošta, namenjena za Ljubljano. Prav tako prinašajo semkaj debele vreče pisem, ki jih sproti nabirajo v številnih ljubljanskih pisemskih nabiralnikih. Pisma, ki so namenjena drugim, romajo v razdelilne omare, pisma za Ljubljano pa na poseben kup, odkoder jih sproti odnašajo pismonošem. Pa ne gre tako hitro! Pisma, ki so prišla z vlaki na ljubljansko pošto, so že vsa žigosana. Vse ljubljanske pisemske promete pa prihaja v dvorano nežigosan. Na posebno veselje tistih, ki ne prestopajo vihte železni poštni žig, znajo ljubljance lepititi znamke na vse vogale pisem, samo na pravega ne. To pa menda zato, ker mislijo, da postarji nimajo nobenega dela. Če bi bilo tako, bi bilo res škoda, če bi znamke žigosal le stroj, poštar pa bi stal samo poleg in gledal. Če pa upoštevamo, da je bilo samo v Ljubljani v božičnem tednu oddanih okrog pol milijona pisemskih pošiljk, ki jih je bilo treba vse žigosati, si pa le lahko mislimo, kakšne atlete bi morala imeti pošta, če bi hoteli vse žigosati na roko. Hvala Bogu je dve tretjini teh pošiljk ožigosan stroj, ki je pa izbirčen. Žigosa namreč le tanka pisma, dopisnice in razglednice, ki imajo znamke v desnem zgornjem kotu. Večje in debelejše pošiljke in takšne, ki imajo znamke na hrbtini strani, ali na nepravem kotu, pa je treba žigosati na roko. No, tudi to najhujše delo je končno srečno opravljeno in žigosana pisma pridejo med druga pisma na mizo, kjer jih začno razdeljevati po skupinah razdelilnih omar.

Za mongo dela — malo muzike

V odpravni dvorani delo nikdar ne počiva. Čez dan sicer dela več pridnih rok, sicer pa je dela podnevi in ponoči vedno — enako. Dnevno delo traja od 8 zjutraj do 8 zvečer, nočno pa od 8 zvečer do 8 zjutraj. Dvanajst ur nočnega dela ni šala. Kdo pa to delo lahko opazuje, pa po pravici strmi, kako je mogoče, da postarji v teh skromnih prostorih zdrže pri ogromnem delu, ki ga je treba opraviti. Pomanjkanje prostora in najbolj skrom-

V sredo 22. dec. popoldne je odpravna dvorana zasul božični »Domoljub«. Vse mize so že visoko zalozene z debelimi zviti, ki pripadajo posameznim mpoštam. Pa je to še pičla tretjina »Domoljubov«, ki bodo še vsi pred božičem v slovenskih domovih. Razločno je videti tudi razdelilne omare za posamezne pošte in ob mizah poštam pripadajoče viseče vreče.

nega udobja uničuje delovno moč in živce nočnih delavcev, ki morajo vse delo opravljati stoje. V nočnem delu se vrste postarji v odpravni dvorani vsak tretji dan. Kakšnih nočnih kosil ali malic si ne privoščijo. Večinoma tudi za to ni časa. Kava in čaj, ki ga je žena nalila v steklenico, je običajna večerja, kosilo in zajtrk. Posebnih priboljškov pa si res skoraj ne utegnejo privoščiti, čeprav dobi-

vajo nočne doklade. Saj res, nato bi bili že skoraj pozabili! Njži uslužbenci dobivajo za 10 nočnih ur 4.75 din. »Srednji stalež« dobiva po 7.60 din. in najvišji »gospodje« pri tem poslu pa po 9.50 din. Oprostite! Od 8 do 8 je menda res 12 ur. Kako pa, da govorite o desetih nočnih urah? Oprostite, pardon, uradno se štejejo nočne ure samo do 6 zjutraj. Zato nočni poštar za svojo 11. in 12. delovno uro ne more prejemati nočne doklade! No, hočete še kaj? Kako počasi razumevate!

Sladkosti in rekordi pismonošev

Kaj pa pisma za Ljubljano? Sproti jih odnašajo v dvorano za pismonoše, kjer napravijo spet čudno pot, preden pridejo naslovjencu v roke. Ni nam treba posebej poudarjati, da pošiljke za ljubljansko dostavo prihajajo noč in dan. Saj velja zanje isto, kakor za vso drugo pisemsko pošto. Ponoči, ko ni pismonoš na delu, opravljajo nočno službo postarji, ki na Ljubljano naslovljena pisma razdeljujejo na razdelilnih mizah po dostavnih okrajih. Ljubljana ima namreč 35 dostavnih okrajev in torej tudi 35 pismonoš. Kaj to pomeni, naj pove primer, da je Ljubljana leta 1890 imela 1.450 hiš, 28.000 prebivalcev in 28 pismonoš! Odkar stoji

Malhe so nabasane. Srečno pot in vesele božične praznike!

pošta, je dvorana pismonoš obdržala v glavnem svojo opremo in obseg. Edina razlika je v tem, da se je ves pisemski poštni promet — skromno rečeno — dvajsetkrat povečal. Leta 1937, ima Ljubljana s priključitvijo Most, Viča in Šiške 6.420 hiš, 83.000 prebivalcev in — 35 pismonoš! V dvorani za pismonoše je bilo z največjo umetnostjo namreč mogoče postaviti toliko miz, koliko jih je bilo potrebnih, da vsak od 35-ih pismonoš lahko sede za svojo mizico. — Sedanji poštni upravi je uspelo, da si je priborila potrebna denarna sredstva, da bo v prihodnjem letu pošta dvignjena za eno nadstropje, s čimer bodo vsaj stiske s prostorom rešeni vsi, ki zdaj komaj še dihaajo v prenatrpanem poslopiju. Za pošto Velike Ljubljane pa bo treba tudi neprimerno več osebja, saj grozi nevarnost, da bo ves ta velikanski aparat omagal samo zaradi tega, ker mu bodo opešale delovne moči, ki dozljaj zmagaajo velikansko delo z nadčloveškim naporom.

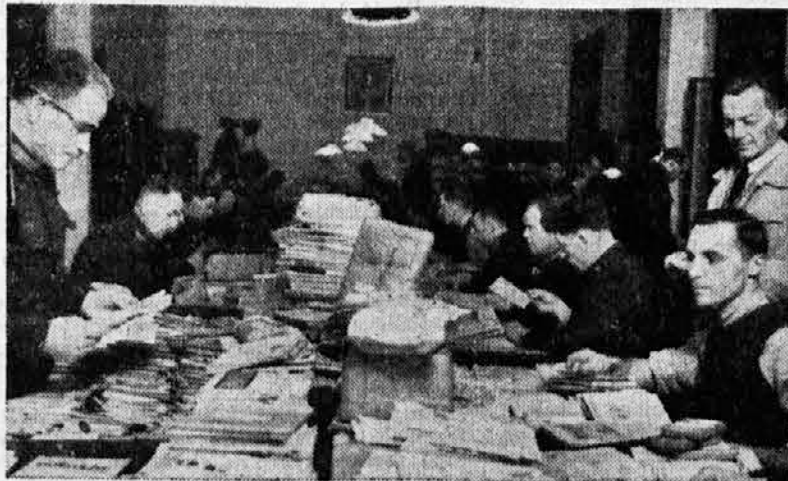
Ob štirih zjutraj na delo

Pismonoši prihajajo ob 5 zjutraj na pošto. Ker pri svojih plačah ne zmorejo stanovanj v središču mesta, vstajajo že pred četrto uro, da morejo priti točno v službo. Potem pomagajo razdeljevati pošto na dostavne okraje, naka se lotijo njim pripadajočih kupov. Še nekaj. Zadnje dni pred božičem prihajajo že ob 3 zjutraj, ker sicer ne bi zmogli ogromnega prometa.

Nočni uslužbenci došlih pisem za Ljubljano ne utegnejo zložiti v predale, ki jih imata po dva postarja skupaj. To se že ne posreči niti ob navadnih dnevih, kaj šele pred božičem, ko je v Ljubljani raznešenih več stotisoč pošiljk. Zato se kupom, ki so jih že v teku noči z razdelilnih miz zložili na mize pismonoš nočni uslužbenci, pridružijo še kupi, ki si jih razdele postarji sami. V zadnjih dneh pred božičem se nabere v jutranjih urah tiso do dva tisoč pisem na vsaki mizi. Te je treba urediti po ulicah in hišnih številkah in tudi nadstropjih, da bo potem dostavljanje šlo hitreje od rok. Vsi urejajo »svoje« pošto tako, da dobi vsaka ulica, kar je njej namenjena. Pri tem še pazijo na to, da se vrste hišne številke v pravilnem vrstnem redu in da so urejena pisma tudi po nadstropjih, ker bi sicer lahko skakali pol ure v eni sami hiši sem in tja od pritličja do podstrešja. Hitro mine čas, in ko se bliža osma ura, še marsikdo ni uredil svoje »zbirke«.

Torbe starega kova — premalhe

Prvi, ki so končali, začno povezavati pisma v snopiče po ulicah. Nato vpisujejo priporočene pošne pošiljke, ki so odpadle na »v« za to določeno beležnico in vpisujejo tudi pošiljke, za katere bodo morali prejemniki plačati kazen. Ko je tudi to opravljeno, začno tlačiti v svoje torbe, ki so pa žal napravljene po starem modelu. Nobena namreč noče držati vsega tega, kar bi moralo iti vanje in za kar je bila pred 40. leti mnoge prevelika. Vsi odhajajo s pošte z odprtimi in vrhvanimi torbami, težkimi tudi čez 30 kg. Mnogi puste še del pisem na pošti z namenom, da se pozneje vrnejo znova ponje. Drugi, ki imajo daljšo pot, zavijejo pošto, ki je ne morejo odnesti, v zavoj. Te jim kasneje dostavi poštni avtomobil čim bližje. Nadaljevanje na 4. strani spodaj.

Na levi: 35 pismonoš razdeljuje svojo pošto od 5 zjutraj do 8. Včasih zaradi velikih kupov, ki so nagromadeni na mizah, ne vidijo sosedov na nasprotni strani. — Na desni: Po ulicah urejeni pisemski eklati na pismonoševi mizi. 20—30 kg pisem ni šala, zlasti če jih je treba nositi v predmestja.

ELITNI KINO MATICA: Veliki božični spored

LILIAN HARVEY IN WILLI BIRGEL

v krasnem vefilmu plesa, glasbe in ljubezni

FANNY ELSSLER

PREDSTAVE OBA PRAZNIKA OB 15., 17., 19. in 21. uri

Najnovejši žurnal, romantika divjega zapada itd. - Tel. št. 21-24

Smučarji in božič

Sneg je pobelil gore, izgladil vse robatosti, izravnal krnice po kotanjah, okrasil ostre robove s strehami, dahnul sreč v razčlenjeno rebro. Sonce se je uprlo v snežna pobočja, vse blišči, zrak trepeče v svetlobnih valovih. Tu pa tam so še zadnji glasniki življenja, ki spi: samotni macesni rišejo na sneg čudovito tenčico, ki jo sonce pomika po dnevnem času. Od časa do časa se v topli uri utrga plaz: bleščeč oblak se spusti po gorskem boku, votel glas pretrese ozračje, stena ga podaja steni, dokler tam prav daleč ne zamre. Droben ptič začne bja. Po srečni vesini se spusti črna pika. Kako drvil že jo vidiš prav od blizu. Smučar je, ki se je spustil s sedla v strmo pobočje. Dve ozki progi se kakor nit vlečeta po načetem snegu. Kako pri na vse strani! Naglica zapira dih, naglica zapeljuje: odnekod vam šine veselje v mišice. Kratka odločitev — in že se vržete za njegovim zgledom. Veter vam udarja ob segreta lica, sneg prši, hitrost je omotična, prevzema vas čudna slast vožnje. Veselite se okretnosti svojega telesa. Ustavite se v kotanjah. Okrog vas zasnežene gore, nad vami jasno zimsko nebo. Priroda je praznična — praznično je tudi vaše srce. Hvala Bogu — mesto je daleč, megla ga je prekrila in pregrnila, da niti nebotičniki ne morejo delati sramote sijajnemu dnevu. Zjutraj ste prišli, sinoči ste bili še v gorski vasi pri polnočnici. Zdaj pa ste v najlepšem božjem hramu, globoka hvalečnost božji dobroti, ki je bila revnim človeški močim poklonila tako sijajen prizor, vas prevzame. Ko hitite po strmini, da vam skoraj zastaja sapa, ko uživate nad spretnostjo, gibčnostjo in ritmičnostjo telesa, vam duh in srce prekipevata neke čudne težnje po dobrotljivosti: ves vet bi radi pritisnili na srce, objeli bi vse te snežene, čiste, lep gore, padli

v sneg in se zahvalili. Burno, dobro čustvo brni v vaših prsih kakor glas zvona. Pretresa vas, da vam neka nerazumljiva ganjenost izvabi solze v oči. Tako kratka je pot od cvetja do trenutka, ko prezreli sad pada in zgine! Kako so sami po sebi ti dnevi polni neke otožne vedrosti, v kateri se že oglašata slutnja nepovratnosti! Gospod je privoščil neboljnim ljudem toliko sijaja, take življenjske višine, toliko lepote, toliko bleščobe v življenjskih mrakovih.

Spomnite se, smučarji, o božiču njegove dobrote, spomnite se pri polnočnici njegove radodarnosti, spomnite se v svetlem, belem bregu njegove pričujočnosti: bodite lahki in veseli, saj ste njegovi otroci! Pojte mu v srcih pozdrav za praznik! Ne pozabite, da je tok vašega življenja kratek, da vas smrt lahko zaloti, kadar se boste najmanj nadejali. Vrzite s sebe in brez sramu izpulite vso prešernost, ves posmeh in vso brezobzirnost, ki v svetlem dnevu v cvetju moči in mladosti izgleda tako sama po sebi razumljiva, tako nezmotljiva, tako mogočna, — v mraku in v temi, ki ju začuti starost, pa se razodene pomilovanja vredna, pleva, ki jo bo prvi dih smrti odnesel igraje. Človeško življenje je dan od zore do mraka. Iz večnega toka pride kratek, prešeren blisk — in že ugasne v noči: svetovi in ozvezdja, ki jih vodi on, pa stoje še posej — kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Prišel si — pa te že ni.

Za božič izpolnite svojo krščansko dolžnost, poklonite se kakor preprosti pastirji, Gospodu, ki vas z usmiljenjem varuje pogube, ki z dobrotljivostjo skrbi za vas, ki vas tek vede k srečnemu koncu. Spomnite se v belem bregu! Spomnite se Gospoda, ki je svet obdaruil z lepoto!

Brezposelnost - skrb naših domov

Slov. Konjice, 23. decembra.

Z veliko skrbjo opazujemo, kako se pri nas sedaj na zimo množi število brezposelnih ljudi, večinoma mladih: mnogo pa je tudi družinskih očetov brez dela, kar pomeni za nje in za njihove številne družine hud udarec. Navadno na zimo zaidejo v takšne težave zgolj sezonski delavci — dnarji in dnarice — a se že prekratijo preko nje, če je vreme ugodno. Tudi pozimi ne zmanjka dela pri raznih kmetih in vinogradnikih opravili ali v trgu, kjer je vedno bilo zaposlenih precej okoličanov. Letošnja zgodnja in mokrotna zima pa je sleherno takšno delo na posevkih preprečila ter si mnogo ljudi ni moglo niti za božične praznike prislužiti kakšne vsotice za lepše praznovanje. — Zato bo marsikje namesto kruha-poprtnjaka koruzni kruh ali kaj sljehnega. O kakšnih novih oblačilih ali obvalu bodisi za odrasle ali otroke pa ni misliti. Vsi upamo, da se bo stanje preko zime izboljšalo.

Kot nameček za to veliko breme našega kraja pa so redukcije v tovarni usnja, ki pa nimajo za podlago samo pomanjkanje dela, pač pa hoče tovarnar zlomiti katoliško delavsko organizacijo. Na ta način vodi g. Laurich svoje zvesto delavstvo k božiču in novemu letu!

Vodno stanje naših rek

Belgrad, 23. decembra. AA. Poročilo vodnega oddelka gradbenega ministrstva o stanju voda na glavnih rekah dne 23. 1. m.:

Donava v zgornjem toku do Bratislave v glavnem stoji, od Komora do Bogojeva pada za 15 do 20 cm, od Novega Sada pa se narašča povprečno za 8 cm ob sorazmerno visokem vodostaju.

Drava na vsem toku še zmerom pada, pri Brodu stagnira, od Šabca neznatno pada, pri Belgradu še zmerom narašča. V zadnjih 24 urah je Sava pri Jasenovcu padla za 7 cm, pri vodostaju 20 cm pod maksimalnim. Pri Brodu stagnira pri vodostaju 16 cm pod maksimalnim pri Samcu.

Kupa, bosenske reke in Drina še zmerom padajo.

Spor med mestno občino in šišensko električno zadrugo

Iz govora dr. Bara'a na občnem zboru 'Električne zadruge v Šiški'

Vprašanje šišenske električne zadruge in njenega razmerja, ki že dolgo razburja Šiško, je dobilo izraza tudi na občnem zboru, kjer je glavni govornik takole nakazal zadruzi edino možni izhod iz zagate:

Moram vam v začetku povedati, da nisem vezan na nobeno stran temveč sem prišel kot zadržnik. Tu smo slišali dolgo novo pogodbo. Mogoče ni vsak sčelil tako, da bi bil pravilno razumel posledice. Slišali smo odloke mestnega magistrata od leta 1919, ki je bila zadruga ustanovljena, pa do tedaj, ko je začela občutiti šišensko električno zadrugo kot nekaj neprijetnega. Ta občni zbor in ta pogodba nista prav nič drugega, kakor posledica vseh prizadevanj mestne občine, da v elektriki postane sama gospodar na vsem ozemlju občine. Na nekem prejšnjem občnem zboru smo se hudo otapali in smo rekli: dokler imamo pogodbo, dokler imamo tok, si zadruge ne damo vzeti. Takrat je bil enodušen sklep, da vztrajamo. Toda mestna občina je šla naprej. Po tistem občnem zboru je bila s strani občine z nekom sklenjena pogodba, katere je delo zadruge omejila. Zdaj sta za zadrugo prišli dve težki vprašanji: ne samo vodi po ulicah in cestah, ampak tudi dobava električnega toka. In v tistem trenutku, ko je bila omejena pogodba MOL z dobaviteljem toka naši zadruzi podpisana, je bila tudi že zapечатena usoda naše zadruge. Jasno je postalo, da zadruga proti volji občine ne bo mogla živeti. Če gremo na prvo vprašanje: vodov: Zadruga je bila leta 1919 ustanovljena. To je bil en dokaz, da podjetnost zadruge več premore in si več upa kot občina. A takrat, ko so v Šiški to zadrugo ustanovili, niso zadržniki dosti mislili na eno: da bi si za vsako ceno zagotovili pravico postavljati vode, transformatorje in drugo za mestno ozemlje brez omejitve. Takrat je bila napravljena ta usodna napaka. Zadruzi je bila dana pravica vode napeljavati samo do preklica. Občina danes: To ni več politično vprašanje, ampak je vprašanje ljubljanske občine. In kakor je morala nehati zadruga v štepanji vasi in Mostah, tako boče mestna občina danes likvidirati to zadrugo, ker se ji zdi, da ne spada na področje, kjer je samo ona dobaviteljica elektrike. Napaka je bila narejena, ko so tisti, ki so ustanovili zadrugo, mislili, da mestna občina ne bo imela interesa, da ta zadruga preneha. Hujša, kakor ta napaka iz leta 1919, je bila pogodba, sklenjena od mestne občine z dobaviteljem toka zadruzi. Ta pogodba je dala mestni občini v roke vrvice, katero lahko vsak trenutek zadrge in reče: zadruge je konec. Z ozirom na vse te okoliščine moramo razumeti, da je moralo iti naše načelstvo v tako pogodbo. Seveda bi kdo lahko rekel: Mi ne priznamo tega in hočemo naprej imeti svoj tok. Gospoda, kot zadržnik povem: mi smo se pri zvezi veliko trudili, da bi dobili električni tok pri Fali, Kranjskih deželnih elektrarnah, pa nismo uspeli, zato ker podjetja danes rajši prodajajo naravnost odjemalcem, kakor da postavljajo med svoje podjetje in odjemalca za posrednika zadrugo. Kar je na deželi, to je še bolj pri ljubljanski občini, ki ima vso porabo elektrike v zakupu in hoče ceno enotno razdeliti na občane. Tu so občani, ki plačujejo tok po 5 din in tu zadržniki, ki plačujejo samo po 280 din. Razumljivo je, da občinski politiki

Mradi gostje kralja Petra II.

Belgrad, 24. decembra, m. Včeraj si je 50 dijakov, ki so prišli na obisk k Nj. Vel. kralju Petru II., da tu prebijajo božične praznike, ogledalo najprej Muzej kneza Pavla, nato pa so se odpeljali pred kino »Colosseum«, kjer so jim predvajali film »Legenda Oplenca«. Film je mladini pokazal pogreb kralja Aleksandra I. in dogodke oktobrskih dni leta 1934. Od tu so se dijaki odpeljali na Oplenec. Na kosilu, ki jim je bilo pripravljeno v dvorskih prostorih na Oplenju, je spregovoril tudi slovenski dijak Tone Glavan iz Ljubljane. Ta se je zahvalil upravi dvora za kosilo in sprejem, z izbranimi besedami pa se je tudi oddolžil spominu pokojnega kralja Aleksandra I. Po povratku z Oplenca so se dijaki sinoči udeležili športnih prireditev, ki jih jim je pripravil belgrajski olimpijski odbor. Danes bo na čast malim kraljevim gostom spet več prireditev.

Kako se odpoveduje trgovskemu pomočniku?

V prvih petih letih službe smeta obe stranki odpovedati službo na 6 tednov tako, da zadnji dan odpovedne dobe pade na zadnji dan koledarskega četrtega; služba se sme tedaj odpovedati le za 1. januar, 1. april, 1. julij in 1. oktober, toda najmanj 6 tednov pred navedenimi termini. Če šef odpove 20. novembra pomočniku službo, velja taka odpoved šele za 1. april; če bi bil pomočnik poprej brez zakonitega razloga odpuščen, mu gre plača do 31. marca. France je bil trgovski pomočnik v trgovini z mešanim blagom 3½ leta; imel je 1000 din mesečne plače. Dne 15. marca je trgovec brez zakonitega razloga odpustil pomočnika, pa mu je plačal samo za 6 tednov. Pomočnik je nato iztoževal še plačo za mesec maj in junaj, razen tega pa še odškodnino za nadure v znesku 828 din po odbitku 300 din, katere je bil že prej prejel. Pri razpravi je toženec priznal plačo za dva meseca, glede nadur pa je trdil, da je pomočnik prejel gori navednih 300 din, razen tega je dobil za božične praznike vsako leto po 400 din ter 10 krat kosilo ali večerjo, s tem naj bi bile vse nadure plačane. Po dolgotrajnem razpravljanju je sodišče ugotovilo, da je pomočnik opravil 199 nadur, za kar bi mu šlo 1146 din; ker pa je na račun dobil 300 din, ostane še 846 din, v plačilo katerega zneska je bil trgovec obsojen. Sodišče pa ni v račun vzelo niti 10 kratne jedi niti božične nagrade. Ta nagrada se je plačevala v začetku decembra, ko je pomočnik pripravil izložbeno okna za Miklavža in božič; trgovec je izrecno rekel: »To imate pa za božič,« ni bilo pa govora o tem, da bi bil ta znesek šel na račun plačila za opravljene nadure, malenkostna jed pa se je smatrala za darilo.

Nagrade hišnim poslom-zlagateljem. Hranilnica dravske banovine v Ljubljani, prej Kranjska hranilnica, bo tudi letos izžrebala za novo leto več nagrad po 200, 100 in 50 din hišnim gospodinjstvom poslom (kuharicam, hišnam, služkinjam itd.), ki imajo v imenovanih hranilnici vsaj že 6 mesecev vložene svoje prihranke na hranilno knjižico. Ti posli se vabijo, da se do vključno 29. decembra tega leta prijavijo pri blagajni hranilnice (Knafljeva ulica 9) med poslovnimi urami od 8. do 12. V izkaz je predložiti hranilno knjižico. Zrebanje bo v četrtek, 30. t. m. popoldne. Gospodinjstva in gospodarji naj blagovodijo na to opozoriti svoje posle.

din poroča v svoji knjigi, da si ni možno predstavljati živega bitja, ki bi puščalo za seboj tako ogromne in neznanske sledi. Že pri Sven Hedinu beremo sporočilo, da so si domačini te sledove tolmačili na svoj način. Govorili so, da izvirajo od himalajskega snežnega moža. Tudi drugim ekspedicijam se je čisto dogajalo, da so domačini, ko so v snegu našli sledove, pogosto doživljali paničen strah. Nobeno dokazovanje »sahibov« ni zaleglo. Trdili so, da preži neke na skritem kraju nanje divji »snežni mož«, ki jih bo neusmiljeno pokončil.

Prav pred kratkim pa je znameniti alpinist Frank Smythe dokončno razbil vse fantazije o »abjainem snežnem možu«. Dokazal je, da sledovi izvirajo povsem zanesljivo od himalajskega ali tibetanskega medveda, ki je, kadar odraste, prav divji korenjak in ne napada samo lovnih živali, ampak tudi konje in goveda. Potrebno bi bilo, da bi se naravoslovci pred izdajo pravilice o nerazložljivih, zagonetnih sledovih v snegu nekoliko ozrli po himalajskem živalskem svetu. Od teh medvedov, ki imajo na prsih belo liso, pa do himalajskega »snežnega moža« je seveda samo dober korak. Legenda se je zdaj po zaslugi Franka Smytha enkrat za vselej popolnoma razblinila in izubila.

V letu 1938 bo Mount Everest ali Kang Camolung ali »Sneg v Ptičji deželi« spet sprejel obiskovalce. Morda jih to pot ne bo sprejel z mračnim in jeznim obličjem. Dovolj je že bilo žrtv, ki sta jih povzročila monsun in potuhnjeni sneg. Morda bo razgrnil »odločilni uri svoje« megle zavito teme ter dovolil človeškim mravljinčcem, da bodo prilezli na vrh. Nekaj pa je jasno: tudi če jih bo leta 1938 spet zavrnil navliči vrh zemlje, jim ne bo močel za trajno izbiti volje, da bi si ga nekoč osvojili. Človeška podjetnost ne pozna miru in klonitve: delanje, ki ga je sklenila izvesti, bo prei ali slej izvedla. Tudi Mount Everest bo moral prej ali slej odnehati pred to podjetnostjo.

Dijaško podporno društvo v Ljubljani prosi...

Ljubljana, 24. decembra

»Dijaško podporno društvo« v Ljubljani sporoča vsem č. gg. duhovnikom, gg. starešinam in ostalim dobrotnikom, da smo meseca decembra razposlali novo nabiralno akcijo. Društvo vrti še od ustanovitve ljubljanske univerze dalje prevažno karitativno delo v podpiranju revnih akademikov; zato je društvo zašlo v težke denarne stiske. Trdno upamo, da naše prošnje ne boste prezrli. Zlasti apeliramo na vse one, ki še niso stopili v krog naših dobrotnikov: Prispevajte nam, kolikor je v vaši moči, za kar že vnaprej iskren Bog plača! Obenem pa se v imenu vseh podpirancev iz srca zahvaljujemo vsem, ki so se v prejšnji kakor tudi v tej nabiralni akciji tako velikodušno odzvali!

Vsem dobrotnikom in prijateljem slovenskih katoliških akademikov želimo vesel Božič in srečno Novo leto!

Saje so ga izdale

Peče, 13. decembra.

Nekje pod goro sv. Florijana je godovala lepa Barbka. Prišli so ji čestitati s harmoniko, pri čemer so pili in plesali. Manjkalo je menda samo še mesa, ki se je sušilo v dimniku. Ko je družba že odhajala, je čul nekdo izmed domačih, da je hušnilo nekaj črnega po mračni veži. Iztegnil je roki in zagrabil, a jo je dobil po prstih, prikazen pa je zbežala. Roka, s katero se je bil dotaknil, je bila pri luči črna kot oglje. Sajstvo barvil je izviralo iz domačega dimnika, kjer je tisti večer izginilo več kosov prekajene svinjetine. Gandu v Belgiji. En potnik je bil mrtev, 20 pa hudo ranjenih, ker sta dva voza potniškega vlaka skočila s tira.

Izlet v polarno laponsko pokrajino

Iz pripovedovanja trenerja naših tekmovalcev Finca Eino Kuizme

Mojstrana, 23. dec.

Med dokaj pisano družbo, ki se je skoraj vsak večer shajala v mojstranskem družabnem središču, t. j. v hotelu »Trigrav«, sta se sredi decembra pojavila tudi dva zanimiva gosta: Finca Eino Kuizma in njegova žena Sara. Bilo je kakor nalašč, da sta v te dolge zimске večere prinesla nekaj spremembe. Simpatična Finca sta pravcati vrelc vseh mogočih zanimivosti, ki smo jih poslušali cele večere. Največ ve g. Kuizma povedati seveda s športnega polja; saj je znano, da se ime finskega naroda, ki šteje samo 3,720.000 ljudi, bliski na vrhu tabele športnih narodov. Marsikateri naš športnik nima pojma o kakem samozatajevanju, v kaki disciplini in skromnosti žive posamezni finski svetovno znani športni zmagovalci.

Eino Kuizma, ki je do včeraj treniral tukaj v Mojstrani naše zimskošportne tekmovalce, je bil že večkrat tudi v polarni Laponski. Iz te pokrajine ve povedati nešteto zanimivosti, ki jih pojasnjuje s krasnim albumom slik. Njegova pripovedovanja o tem za nas popolnoma nepoznanem polarnem svetu bodo morda zanimala tudi naše čitatelje.

Glavno mesto iz — 11 hiš

Laponska obsega severni, nad polarnim krogom ležeči del Finske, severni, z gozdovi poraščen del Švedske in severno-zapadni košček Norveške. Laponska meji torej na jugu s Finsko, na zapadu in severno-zapadu na Švedsko in Norveško, na severu na Ledeno morje, na vzhodu pa na Rusijo. To ozemlje naseljujejo prebivalci, ki so jim v slovenskih učnih knjigah dali ime Lapponci. Ne predstavljajte si pa nikakih vasi, nikake »obljudenosti« in naselbin v našem smislu, kajti kmalu bomo slišali, da je Laponska dežela večnega ljudskega preseljevanja, kjer slede ljudje svojim severnim jelenom, kamorkoli se ti namenijo. Tu, na koncu evropske civilizacije, najdemo še nomadski narod z vsemi posebnostmi nemirnega, potujočega ljudstva.

Kljub temu preseljevanju pa imamo vendarle nekaki dve središči Laponcev: na finskem delu Laponske je to kraj Enontekiö, na norveški strani pa Kautokeino. Pa tudi pod temi »središči« si ne smemo predstavljati kakšnega mesta ali večje vasi. V Enontekiö stoji samo štiri hiše v katerih žive prav za prav Finci, dočim si Lapponci, ki prihajajo tja od časa do časa, postavijo tu svoje šotore. V Kautokeino je pa 11 hiš, v katerih žive Norvežani. V teh dveh glavnih laponskih »mestih« kupujejo Lapponci ono, kar potrebujejo: sladkor, kavo in sol. Vse ostalo pridelujejo sami.

Severni jelen — vir bogastva

Severni jelen je za Laponce vse: ta žival mu daje hrano in obleko, mu služi obenem kot vozna žival in kot pomagatelj pri vsem ostalem delu. Bogastvo posamezne laponske družine je izra-

Trener Kuizma v »družbi« severnega jelena, ki muli travo.

ženo edino v številu severnih jelenov, ki jih dotična družina ima. Vsak lastnik jelenov ima svojo žival zaznamovano s posebnim znakom za ušesi. To je zato, ker se navadno več družin skupaj seli iz kraj v kraj in je tudi njihova čreda združena.

Severni jelen je prav skromna žival in se zadovolji z navadno travo, hi je tam dolga 10 do 15 cm. Pozimi, ki je tam še enkrat tako dolga kakor naša, pridejo jeleni do trave na prav enostaven način s tem, da razkopljejo sneg. Pri tem so instinktivno razvrščeni v obliki falange, da pride na ta način vsak do trave.

Ko jeleni v enem kraju travo pomulijo, morajo iti seveda naprej. Tako se torej te ogromne jelenje črede, ki štejejo navadno od 1.000 do 4.000 jelenov, neprestano pomikajo. Za njimi pa se pomikajo tudi njihovi lastniki — Lapponci. Trava zraste na istem mestu zopet v dveh do treh letih. Tako se navadno Lapponci v isti kraj ne vračajo pred tremi leti.

Vsako tako ogromno jelenjo čredo čuva veliko število posebnih laponskih pastirskih psov, ki so zelo lepi, a precej hudi. Psi so natančni kakor kak kaplar: noben jelen ne sme stopiti iz črede, noben riniti naprej.

Vrvi iz — žil, narezek iz — krvi

Vso koristnost severnega jelena spoznamo šele, če vemo, kako zna Laponec vsak jelenov del dobro uporabiti. Jelenje meso je seveda glavna hrana. Imenitno znajo uporabiti veliko jelenovo rogovo za izdelavo vseh mogočih okraskov in predmetov. Celotni žil in kit, ki so zelo močne, ne odvrgnejo. Posušijo jih in dobijo dobre vrvi, ki jih rabijo posebno pri šotorih in pri

vpregi. Tudi kri je dragocena. Kadar jelena koljejo, imajo že pripravljen očičen želedec jelena, ki so ga zaklali prej. Ta želedec, ki je precej obilen, napolnijo nato z jelenovo krvjo. To nosijo potem s seboj in pri nizki temperaturi (n. pr. pri —30) se kri popolnoma strdi in nastane iz krvi pravcato meso. To potem pečejo, kakor pri nas zrezke.

Ni treba posebej omenjati, da je za Laponce največje vrednosti jelenova koža. Iz nje si napravljajo obleko (kapo, jopič, hlače in čevlje), jermene, obenem pa so iz jelenje kože tudi vsi šotori, pod katerimi prebivajo Lapponci. Kakor torej vidimo, je severni jelen za vse prav za vse. Edina »hibac«, če moremo to tako imenovati, je morda v tem, da ne pusti na sebo človeka in torej ni za jahanje. Laponec pa za jahanje tudi ne sili, ker se počuti mnogo udobnejše na sanah, ki jih vleče jelen prav s tako hitrostjo, kakor če bi ga jahal.

Jelen je neverjetno zdržljiv: more teči neprestano ves dan, ne da bi med tem karkoli požrl. Zanimivo je, da se poti jelen samo skozi usta; lahko je še tako zdvijan, na koži in d'aki ne bo opaziti niti sledu o kakem potu. Pač pa zato skozi usta spušča pravcate megle.

Na jugu Finske, posebno v glavnem mestu, t. j. Helsinkforsu, so ogromne trgovine, ki se bavijo samo s prodajo in razpečevanjem jelenjega mesa. Posušeno meso severnega jelena gre skoraj po vsem svetu in velja kot imenitna specialiteta.

Narod, ki ne pozna ključavnice

Kakor rečeno, je laponsko ozemlje razdeljeno na tri pokrajine (Finska, Švedska in Norveška). Večji del Laponcev živi na Finskem in sicer nad 70%. Na Norveškem in Švedskem je kvečjemu po 100 teh ljudi. Vseh čistokrvnih Laponcev utegne biti samo še okrog 1500, pa tudi to število se prav počasi, a vztrajno krči, kar gre pač na račun civilizacije, čeravno so Lapponci na višji kulturni stopnji, kakor bi človek mislil.

Lapponci so razmeroma majhne postave (moški največ 160 cm, ženske pa še manjše), dosežejo pa dokaj visoko starost (povprečno 75 do 80 let). Največja odlika za Laponce je njih poštenost in odkritost. Oni sami se seveda sploh ne zavedajo, da je to kaka posebno odlična lastnost, ker ne vedo, da more temu nasproti stati še kaka druga možnost. Tako oni n. pr. sploh ne poznajo ključavnice. Če pride Laponec v kako hišo, ki jih sedaj postavljajo okrog po tej polarni deželi bogati izletniki, in zapazi tam ključke in ključavnice, se tem napravam ne more in ne more dovolj načuditi, ker se mu zde za nepotrebno neumnost.

Neverjetno imajo razvit čut za orientacijo. Ko je neki Laponec pri našem znanecu Kuizmu opazil kompas in ko ga je Kuizma pončil, kaj kompas pomeni, se je Laponec začudil, da jemlje Finca to iz mesta s seboj, češ da se to rabi samo za mesto, da se človek ne izgubi med tistimi hišami, ki jih je baše toliko in vse druga pri drugi. Tukaj na Laponskem — je dejal — pa tega ja ni treba; saj se v tem svetu, kjer ni nikake zapreke, ni mogoče izgubiti...

Samo 1% Laponcev vičel železnico

Na Laponskem ni nobene železnice, kar končno ni prav nič čudno: Lapponci bi je gotovo ne uporabljali, ker bi ne mogli spravljati po železnici iz kraja v kraj tisočglave jelenje črede in bi torej služila samo turistom, v kolikor bi se sploh dala izpeljati. Tako je tudi mogoče, da je za večino Laponcev železnica nekaj neznanega. Le približno en odstotek vseh Laponcev je morda videl železnico. To so tisti, ki vzdržujejo zveze s prodajnimi hišami na Finskem.

V splošnem je o Laponcih znano, da so naravno inteligentni: skoraj sleherni Laponec obvlada štiri jezike: laponskega, norveškega, finskega in švedskega. Tako jim je omogočeno tudi čitanje časopisov, kadar pridejo do njih. V vsaki izmed gori omenjenih držav čitajo časopise, pisane v jeziku tistega naroda.

Šolanje na obroke, poročeni šolarji

Eno najzanimivejših okolnosti je laponsko šolstvo. Laponec želi, da se njegov otrok izobrazi, na drugi strani pa je to spričo večnega preseljevanja dokaj zamotana zadevščina. Lapponci se je rešijo na način, ki je skoraj edino možen: od nekdanj sta tu dve ljudski šoli, ena v glavnem finskem, druga pa v glavnem norveškem laponskem »mestu«. Semkaj pride na primer danes neka laponska družina z otroci in se zadržuje tukaj in v okolici kaka dva tedna. V tem času otroci pridno obiskujejo šolo in se naučijo, kar se pač naučiti da. Potem familija odraja za svojimi jeleni in se morda vrne čez dve ali tri leta ter se zopet mudi v kraju nekaj časa. To zopet izrabijo za šolsko izobrazbo. Tako najdemo tukaj šolanje v časovnih obrokih. Razumljivo je, da se v teh etapah človek postara in še bolj razumljivo je, da se med tem morebiti tudi poroči. Tako se šolar, ki je bil pred tremi leti n. pr. v enontekijski šoli še navaden dečko, vrne čez leta poročen in sede v šolsko klop s svojo ženko.

Potrebe po poštnih zvezah Lapponci seveda ne čutijo. Sta sicer v obeh glavnih »mestih« ustanovi, ki opravljata funkcijo pošte, a je to popolnoma krajevnega značaja. Če bi imel Laponec kaj sporočiti svojemu sodržavljanu na drugem koncu meje — to je zelo, zelo redko — pošlje pač kurirja. (Sanke, v katere je vprežen jelen, ki preteče nad 100 km dnevno.)

Pred kakimi 20 leti je bil na Laponskem

eden od največjih kulturnih dogodkov: izšla je prva in doslej edina knjiga, napisana v laponsčini. Napisal jo je nek učitelj, ki je učiteljeval na Laponskem nad 50 let. Črkopis je latinski, za Laponce pa je ta knjiga stvar, na katero so najbolj ponosni.

Šotor — edino domovališče

Kakor pri nobenem nomadskem narodu, tako seveda tudi pri Laponcih ne more biti govora o kakih hišah in domovih v našem smislu besede. Za Laponce je edino domovališče njegov šotor, ki ga prenaša s seboj iz kraja v kraj in ki mu služi prav tako, kakor ostalim »pohodnim« ljudem hiše in vse mogoče zidane stavbe.

Poglejmo si ta šotor in življenje pod njim malo podrobneje. V kraj pride recimo skupina treh družin, ki imajo skupno 3 do 4 tisoč jelenov. Jeleni zaslede dobro travo in jo počasi mulijo. Medtem postavijo Lapponci celo vas iz šotorov: v tem šotoru prenočujeta starša, v drugem sinovi in v tretjem hčerke. Zraven si postavijo svoje šotore druga in tretja družina. Tako naraste vas na deset in več šotorov.

Obseg šotora je odvisen od tega, koliko ljudi bo v njem prebivalo. Napravljen pa je tako, da so »stabilniki« zavarovani proti vsakim vremenskim neviščnostim. Tako zvano »plahot« tvorita pri laponskem šotoru dve debeli jelenji koži, ki sta položeni druga na drugo, vmes pa je nagnjena vsa mogoča cunjarija, ki zadržuje mráz. Zunanja (vrhinja) koža je na zemlji (sneg je seveda popolnoma odkopan) zavijana navzven, tako da se vse s kože odtaka proč od šotora. Notranja koža pa je zavita daleč pod ležišča, tako da se oba konca te kože spodaj pod ležišči stikata in s tem zadržita vso mrčes in vlago, ki bi utegnili prihajati iz zemlje.

Smučarski trener Kuizma »prideluje« vodo v smučarski koči na Laponskem.

V šotoru gori vedno ogenj (drva vozijo v kraje, kjer jih ni, s seboj). Na vsaki strani ognja pa visita izpod šotorovega stropa dva velika kosa snega, ki se tali in kaplja voda v podstavljene posode. To je poleg črne kave za Laponce edina pijača. Pač, še nekaj drugega: strastno so Lapponci vdani alkoholu, vendar pridejo zelo težko do njega. Laponec bo brez premisleka dal za steklenico špirita živga jelena, ki stane, preračunano v naš denar, okrog 1000 din.

Šotor, kakor smo ga opisali, so poznali že Lapponci, kakor daleč nazaj sega njihova zgodovina. Način postavljanja šotora se ni prav v ničemer spremenil in tudi življenje v njem ne: pod temi »plahotami« se odvija vse dejanje in nehanje Laponcev, tu se rode otroci, tu se razvija vsa laponska ženska »industrija« (obleke in obutev — moski ne delajo skoraj ničesar drugega, razen da pomagajo psom čuvati jelenje črede); skratka: vse svoje življenje preživijo Lapponci pod svojim šotorom in pod njim tudi umre.

Laponska vas ostane v kraju največ tri dni. To je odvisno od množine trave, ki jo mulijo jeleni.

Smučka brez zadnjega dela

Pod tem nazivom si boste morda predstavljali smučko, ki ima samo prednji del do stopala. Je pa ravno nasprotno: Lapponci, ki so vsi smučarji, uporabljajo zelo dolge smuči (navadno 3 m). To zaradi tega, da v mehkem snegu ostajajo na vrhu in lažje drče. Posebnost teh smuču pa je v tem, da imajo tako zavrni prednji del na obeh straneh, streme pa je napravljeno tako, da se lahko vtakne noga v jermenje od obeh strani. To je za Laponce zelo praktično, kadar pride v gosto zaraščen gozd in kadar se hoče v tem gozdu obrniti: med temno rastočim drevjem mu smuču ni treba snemati in obračati, temveč enostavno izmakne nogo iz stremen in jo vtakne zopet z druge strani. Poleg tega uporabljajo tudi samo eno palico z ostro konico in brez krpice. (Svoj čas, ko še ni bilo strelnega orožja, je bilo to edino orožje proti roparskim živalim, posebno proti medvedu.)

Ris — najhujši sovražnik jelenov

Poleg lisic, volkov in medvedov imajo jeleni najbolj krvoločnega sovražnika v risu. Kadar napade ris kako več ali manj osamljeno čredo jelenov, jih ne pokonča takoj, marveč jim samo izpraska oči. Jeleni na ta način ne morejo nikamor, in se drže skoraj istega kraja, kjer mulijo travo. Kadar se potem risu zahoče, se prilplavi po slepega jelena, mu skozi za vrat ter mu izsesa kri. Proti temu uničevalcu jelenov je Finska razpisala (preračunano na naš denar) 5000 din nagrade vsakemu, ki ubije risa. Lapponci pa navadno še sami pridajo enak znesek. To je

na Laponskem najbolj škodljiva žival, ki je zelo nevarna tudi ljudem.

Laponska — zimskošportni raj...

Naš pripovedovalec Kuizma je kot smučar prepotoval vsekakor že ogromno sveta, pravi pa, da si ne moremo predstavljati, kako nebeške krasote nudi Laponska smučarjem. To velja zlasti za pomlad, ko traja noč samo dve uri. Ob dvanajstih ponoči se lahko čita na prostem. Sonce zaide, pa čez dve uri, nekaj kilometrov dalje zopet izide.

Laponska je brez snega samo največ štiri mesece; ima torej dolgo zimo, ki vsako leto, posebno spomladi, privabi semkaj veliko število smučarjev. Zlasti Finci so postali skoraj redni obiskovalci Laponske. Naš Kuizma je bil v tem pomladanskem smučarskem raji že štirikrat. Najzanimivejše je bilo, ko je pred tekmami v Ga-Pa treniral na Laponskem finko državno moštvo.

Kakor vse kaže, bo Laponska že v nekaj letih spremenjena v morda najbolj obiskano zimskošportno pokrajino. Razni klubi, združenja, pa tudi zasebniki, si že postavljajo tam svoje hišice, v katerih prebijejo potem svoj »laponski« dopust.

...in dežela postrvi

Kakor rečeno, je Laponska brez snega samo štiri mesece (junij, julij, avgust in september). To je tu čas pravega poletja. Tedaj po Laponskem mrgoli petičnih Angležev, ki s svojimi trčki postavljajo okrog potokov ter love — postrvi. Laponska je namreč dežela postrvi. V neštevilnih potokih, ki so kakor pajčevina razmrčeni po pokrajini, je ogromno število postrvi, ki privabijo na stotine ali celo tisoče ribičev.

Laponska ima torej svoje vabe ob vsakem času in zato ni čuda, da postaja vedno bolj privlačna ne samo za Fince in Angleže, marveč sploh za civilizirani svet.

Skoraj vso Ameriko namerava preahati

Rekord ne zaradi rekorda.

Med rekorde, ki mejijo že na nekaj drugega kot na količjak pomembne športne uspehe, bo morda kdo štel tudi tistega, ki ga je pred nedavnim postavil angleški jahalec Tschiffely. Ta človek se za kakšne druge športne rekorde tudi dosti ne briga, le to menda hoče na vsak način, da mu svet prizna prvenstvo v vztrajnosti pri jahanju. Angleški jahalec Tschiffely se sedaj mudi v Ameriki, kjer je res postavil začuda velik uspeh s tem, da je presedel v sedlu, in seveda na konju tudi, vso dolgo pot od Buenos Airesa v Argentini do Washingtona v Severni Ameriki. Ta pot ni nič manj dolga kot 10.000 milj. Pa to Tschiffelyu še ni dovolj. Sklenil je jahati še napaj iz Washingtona do Buenos Airesa, pa še dalje — do južnega konca Južne Amerike, do Ognjene zemlje. Ta nenavadni športnik sicer hiti zagotavljati, da se je odločil za ta način potovanja zato, ker mu je tako dana boljša možnost, da se dobro seznanji z ljudmi, ki jih srečuje v vseh teh širnih pokrajinah. Pravi tudi, da so vsi tisti pisatelji in potopisci, ki so se namenili v daljnje kraje po gradivo za svoja dela, izbrali zelo neprimerno prometno sredstvo, če se vozijo po železnici in v udobnih spalnih vozovih, kajti tu da pač nimajo prilike, da bi v pravi luči spoznali način življenja, ki ga žive ljudje, katere postavljajo potem v svojih romanih za glavne osebnosti. Le na ta način — pravi — se je moglo zgoditi, da je bilo napisanih o življenju ljudi iz Južne Amerike že toliko neresničnih stvari in naravnost bedastoč. Čitatelji so se začeli prav zaradi tega že sami zgražati nad takšnim pisanjem. Pa tudi založniki za takšne knjige je vedno težje dobiti.

Tschiffely bo letos, kakor zatrjuje, obiskal tudi pokrajino ob Rio Negru, kjer danes menda še žive potomci onih Angležev, ki so se tja preselili leta 1865. Prejahal pa bo tudi še vse ostale pokrajine Južne Amerike od Atlantskega do Tihega morja, predvsem pa tiste, kjer žive prvotni ameriški prebivalci. V Patagoniji bo imel precej prilike, da se seznanji s primitivnim življenjem tamkajšnjih domačinov. On seveda ni prvi, ki se je radi proučevanja tamkajšnjega prebivalstva ustavil v teh krajih. Pred njim jih je bilo tu že precej, ki so bili za svoj trud in korajžje z nad vse zanimivimi doživelti bogato nagradi.

Če Tschiffely res ni jahalec samo zaradi rekorda in v tem, koliko časa zdrži v sedlu, potem je vendar hvale in časti vreden mož, kajti na svojo dolgo pot je potekel šel z višjimi cilji, in bo morda kdaj od te njegove ježe tudi še kdo drug kaj imel. Pustolovščina je seveda spet druga stvar.

„Nekoč je živela princesa ...“

Na nekem afriškem otoku med bogatimi nasadi sladkornega trsa, vanilije, kave, kakava itd. je pred nekako 30 leti vladala popolnoma neomejena kraljica Saliba Mašamba. Toda zahotelo se ji je ljubezni, za katero pa je morala žrtvovati svoje kraljevsko dostojanstvo, svojo oblast in kraljestvo. Omožila se je namreč z nekim francoskim orožnikom, lepm, postavnim mladeničem. Francoske oblasti, ki so imele nad otokom pokroviteljstvo, pa so jo zaradi tako »nekraljevske« poroke izgnale in ji nakazale 10.000 frankov letne pokojnine. S svojim možem je odšla na Zlato obalo, se posvetila kmetovanju in svojim otrokom.

Toda prevzelo jo je domotožje po nekdanji elavi in razkošju in svojim otrokom je hotela zagotoviti kralj. Nasledstvo. Zato je pred kratkim pisala predsedniku francoske republike, mu povedala svoje misli in želje in predlagala, da bi izdali znamke z njeno sliko in ji nakazali izkupiček. Če pa ji ne ugodijo, mu je zapretila s tožbo.

20 kilometrov na uro okrog mesteca Enontekiö. — Maj pred turistovsko kočjo na Laponskem.

Naš listek na kinematografskem platnu

Roman o junakih bojih indijske konjeniške brigade, s katerim smo si pridobili toliko navdušenih bralcev, obravnava v svojem jedru zgodovinski dogodek iz angleškega osvajanja Indije. Glasoviti pohod tega oddelka skozi severnoindijsko »Dolino Smrti« na vzpetine Baklave, kjer je taborila carska ruska vojska, zavzela upornih, svobodoljubnih indijskih rodov, ta pohod se je izvršil v letu 1854 in je tedaj pomenil za Evropo vojaško dejanje brez primere. Taka dejanja more poroditi samo blazen pogum in divja jeza, kakršna je navdajala šibke angleške oddelke zaradi zahrbtnega pokusa, ki so ga Indijci poruknem nasvetu zagrešili nad umikajočimi se branilci Chukotija.

O junaštvu indijske brigade je tedaj govoril ves svet, Veliki pesnik A. Tennyson, čigar pesnitev »Menon Arden« je v slovenskem prevodu pred časom prinašala »Vigred«, je napisal o junakih iz brigade prelepo balado, ki se je angleška mladina še danes uči iz šolskih beril.

Ko je v Ameriki izšel roman, ki ga naš list prinaša v podlistku, so na to veličastno bojno zgodbo postali pozorni ameriški filmski lju-

dje. Ni čuda: dogodivščine indijske brigade v tujem, vzhodnjanskem, skrivnostni in nevarnosti polnem indijskem svetu so s svojo pestrostjo, obilico dogodkov in bliskovitim menjavanjem prizorišč kakor nalašč snov za napet in mogočen film. Pisatelja sta zgodovinske dogodke opetela z romantičnim okvirjem, ki ga tvorijo ljubezen dveh bratov do enega dekleta, s čimer je ta zgodba kot filmska predloga le pridobila.

Warner Brosova filmska družba se je zavzela za to, da bo iz te knjižne snovi naredila velik zgodovinski film. Film naj bi ne bil le navadna, pestra, malce zaljubljena, malce romantična reč, marveč naj bi ponazarjal misel o tem, s kakim junaštvom in nesebično požrtvovalnostjo velikih in malih junakov se je ustvarjala veličina angleške svetovne države.

V ta namen so Amerikanci naravnost razsili z denarjem, da bi film dosegel čim večji uspeh.

Režijo tega dela so dali mojstru Mihaelu Kertesz, glavni vlogi imata Errol Flynn in Olivia de Havilland, dve novi zvezdi na obzorju ameriškega filma, katerih sloves je zaradi nekaj dovršenih iger v dveh letih postal tako velik, kakor zlepa ne pomnijo.

Za tako obsežno filmsko delo s toliko dejanja, kakor ga ima »Poročnik indijske brigade«, je bilo treba ogromnih priprav. Pripravljalna dela, gradnje itd., so trajala poldrugo leto. Režiser Kertesz je s celo vojsko pomočnikov nabiral material in postavil zunanje osnove za film. Potoval je v vse kraje, kjer poteka dejanje te napete vojne zgodbe — v Indijo, v Arabijo, na Krim.

Iz zgodovinskih del — knjig, listov, zbirk — so posneli nad 2000 različnih slik o tedanjih nošah, orožju, o načinu vojskovanja, o življenju, ki je bilo pred 100 leti precej drugačno kakor pa je danes, zato da bi bil film do najmanjše podrobnosti izdelan zvesto po zgodovinski resnici.

Za veliki konjeniški napad na koncu so iz raznih ameriških konjušnic dobili 700 arabskih konj. Iz muzejev so si sposodili cela skladišča tedanjega orožja — topov, pušk, samokresov, sabelj itd.

Slone, leoparda in kače, ki tudi igrajo važno vlogo v filmu, ki ga priredi kan Surat, so dobili iz več živalskih vrst v Hollywoodu, tako da je ta lov v filmu prikazan naravnost natančno in prijemljivo.

Za slavo na dvoru kana Surata so najeli zbor pravih indijskih plesalk in godbenikov. Kot glavna plesalka nastopa indijska princesa Baigun, ki je zbor tudi izvežbala.

S tehnično dovršenostjo, kateri so pri izdelovanju tega filma posvetili toliko pozornosti, z zvestobo do zgodovinskih dogodkov ter z nevsljivim poudarjanjem junaštva, so Amerikanci ustvarili dostojno filmsko delo, ki z veličastnimi slikami gledalca zavzame in prepriča. Film se ne ustvarja v kakem moralno motnem, spolskem ozračju, kakor smo tega navajeni v takih zvanih »tropskih filmih«, marveč poudarja smisel za pravo veličino človeških dejanj, v kateri zopet začutimo veličino pesnika balade o junakih iz Doline smrti.

Kdor bere naš roman, bo hotel videti film, kdor bo videl film, se mu bo zahotelo brati roman, s katerim je naš list lep čas razveseljeval in držal v napetosti svoje bralce.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 24. decembra: 12 Pred svetim dnem (pl.) — 12.45 Vreme, poročila — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Vreme, bcrza — 18 Zvonjenje — 18.10 Pojdimo v Belohem (g. dr. Andrej Snod) — 18.30 Božiček prihaja! 1. Mladinske recitacije, 2. Flauta solo z spremljevanjem klavirja (g. Slavko Korošec); 3. Plošče — 19.20 Čas, vreme, spored — 19.30 Slovenski božič v davni (g. li. Dostal) — 19.50 Narodne božične pesmi iz Kokosarjeve zbirke (kvartet Stritar) in citre solo (g. Emil Mezgo-lita) — 20.35 V hlevu, božični prizor, napisal Jože Vombegar, izvajajo člani rad. igr. družine — 20.50 Fridrik Händel: Mesija, oratorij I. del. Sodelujejo: koncertna pevka ga. Pavla Lovšćetova, operna solistka ga. Mila Kogejeva, solist zagrebske opere g. Jože Gošić, operni solist g. Tone Petrovič. Komorni zbor dirigira dr. A. Dolinar — 22 Nagovor — 22.10 Koncert Radijskega orkestra, vmes recitacije starih božičnih pesmi (g. Fr. Lipuh, član Nar. gled.) — 23.15 Božične pesmi raznih narodov (plošče) — 24 Prenos polnočnice iz trnovske cerkve.

Sobota, 25. decembra: 9 Objava sporeda — 9.05 Božične pesmi raznih narodov (plošče) — 9.45 Verski govor (g. prior V. Učak) — 10 Prenos cerkv. gl. iz Ljublj. stolnice — 11 Otoroška ura (vodi gđ. M. Grosčjeva) — 11.30 Božični koncert Rad. orkestra z 33 Čas, vreme, spored — 12.05 L. van Beethoven: VI. simfonija (pastoralna), vel. simf. orkester, dirig. dr. Max Schillings (plošče) — 16 Božične pesmi poje Ciril Metodov zbor v Ljubljani pod vodstvom dirig. L. Puša — 17 Nekaj zborovskih skladb (plošče) — 17.30 Vojška godba — 19 Prenos orkestralnega in pevskega koncerta pod vodstvom dirigenta Lorenza Perosi-ja iz alstinske kapele v Vatikanu: tenor: Beniamino Gigli, sopran gđ. Lilia Albanese, kontralt: ga. Gianna Pederzini, zbor Sikstinske kapele — 20 Na sveti dan (Odlok iz Dikensove igre »Čvrček za pečjo«, igrajo člani rad. igr. družine) — 20.40 Kvartet mandolin igra božične pesmi (plošče) — 21 Božična glasba (Radijski orkester) — 22 Čas, vreme, spored — 22.05 Odlok iz glasbe ob kronanju kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete v westminstrski opatiji.

Nedelja, 26. decembra: 8 Citraški trio »Vesna« (gg. Ivan Kosi, Vilko Skok, Rudolf Matzele), vmes plošče — 9 Čas, poročila, spored — 9.15 Prenos cerkv. glasbe iz franc. cerkve — 9.45 Verski govor (g. dr. O. Potočnik) — 10 Magistri igrajo — 11 Otoroška ura: Božične pravljice in pesmi (g. Vinko Bitenc) — 11.50 Koncert. Sodeluje Jože Gostič, član zagrebske opere in Radijski orkester — 13 Čas, vreme, spored, obvestila — 13.20 Za pravo zabavo in nekaj za ples (plošče) — 16 Pavla Paternost: Potica, veseli prizori (izvajajo člani rad. igr. druž., vodi Ipi) — 16.40 Vojška godba (pl.) — 17 Kmet. ura: Ob koncu leta (g. Ludvik Puš) — 17.20 Kmet. ura: Poročila o tržnih cenah — 17.30 Kmečki trio in Pevski jazz kvartet, vmes kratke prenosi z razstave kanarčkov na liceju in plošče: Udovičeva in Laušćetova pojeta — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Smučarska društva in smučarska zveza (predav. Jug. zimskošportne zveze — dr. Piccoli) — 19.50 Gallusovi zbori (APZ, plošče) — 20.10 Ljudski običaji na Stefanovo (g. Boris Oral) — 20.30 Veseli vier Sodelujejo: Fantje na vsi, kvartet sestor Stritarjevih, Veseli bratci in plošče — 22 Čas, vreme, poročila spored — 22.15 Plesna glasba (plošče).

Točka, kjer se srečata vzhod in zahod

Nedaleč od Londona je mestce Greenwich. V tem mestu je zvezdarna in na njenem dvorišču je drog z napisom: Poldnevnik Greenwicha. Znanstveniki mislijo, da tukaj poteka črta, ki gre okrog vse zemlje. Polovica te črte ali polovica tega kroga je na naši strani zemlje znana kot poldnevnik. Poldnevnik, mislimo izraz sam, so nekoč uporabljali za ves krog, včasih pa tudi za polovico tega kroga. Točno na tem mestu se srečata vzhod in zahod. Če stojite pri tem drogu in gledate proti severu, je to, kar je na desnici, vzhod, a to, kar je na levi, je zahod. Z eno nogo stojite lahko na vzhodu, z drugo na zahodu. Sonce vzhaja na vzhodu in se polagoma dviga, dokler ne doseže svoje največje višine nad poldnevnikom. Nato pada proti zapadu, dokler ne zatone. Ko je sonce na najvišji točki, to je, kadar je nad poldnevnikom, je poldne. Ze sama besedica poldnevnik pomeni polovico dneva, to je ko je sonce na polovico svoje poti. Če bi bila zemlja pravilna kroglica, tedaj bi bil poldnevnik pravi krog. Ker pa je zemlja na svojih tečajih nekoliko sploščena, ima poldnevnik obliko elipse.

Ali ste že poravnali naročnino?

Čudna operacija

Neka majhna 18-letna zamorka v Newyorku se je tako hudo opekla, da ji je mišično stanišče vzdolž cele strani telesa popolnoma zamrlo. Ameriški zdravniki pa so si izmislili poseben način, kako bi stanišče zopet oživili.

Na operacijsko mizo so položili poleg Klare njenega 16-letnega bratranca, mu odprli celo stran od reber do stegna in v to »odprtino« vcepili Klaro. Tako bosta nekaj tednov živela cepljena drug v drugega, da bo v obeh telesih en sam krvni obtok, ki naj pomaga do popolne obnovitve Klarinega uničenega mišičevja. Ko bo narava opravila svoje obnavljajoče delo, bodo zmet-na siamska dvojčka zopet ločili.

Iskrenost

Sluga je nastopil novo službeno mesto. Gospodar mu je naredil pridigo: »Tvojega predhodnika sem odpustil iz službe, ker mi je kradel cigarete. Upam, da ne boš kaj podobnega tudi ti storil.« »Brez skrbi bodite, gospod. Od prejšnjega gospodarja imam še dovolj cigaret.«

Olivia de Havilland, Errol in Mihael Kertesz, so trije glavni ljudje pri filmu v našem podlistku. Prva igra Elizabeto Campbellovo, drugi majorja Vickersa, tretji je delo režiral. Vsi trije v »civilcu«.

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

Premišljal je dolgo, potem je zamahnil z roko in dejal: »No, bomo videli!«
Potem je Campbell dal povelje: »Vsi ven, počakali jih bomo pred barakami!«
Sonce je bilo že pogledalo čez ozidje, toda ni bilo še tako strašno vroče. Na dvorišču se je oblegancem nudil strahoten prizor: trupla, kri in razmetano orožje!
Vojaki so prepoznavali svoje milne tovariše, toda zdaj ni nihče utegnil misliti na to, da bi se približal tem strašnim gomilam mrtvih. Smrtna nevarnost je za zdaj minila: življenje je teklo dalje. Tisti, ki so preživeli strašni dan in še strašnejšo noč obleganja, so zdaj z novim upanjem zrl v mladi, bleščeči se dan.

Vsi so nepotrpežljivo čakali Suristancev. Nazadnje so bili tu!
Prijezdili so skozi velika vrata, ki jih je dal poveljnik odpreti. Za vojakom, ki je nosil belo zastavo, je jahal eden od tistih Suratovih svetovalcev, ki jih je Vickersova ekspedici-ja spoznala takrat, ko so bili sprejeti pri kanu.
Stari Indijec je razsedel, se prijazno nasmehnil, se približal častnikom na pet korakov in se pred njimi globoko priklonil.

»Njegova visokost Surat kan, emir Suristanski, moj premodri gospodar, pošilja vaši ekscelenci pozdrave in vam predlaga premirje!«

Campbell je samo malo pokimal z glavo v znamenje, da čaka nadaljnjih poročil.

»Njegova visokost Surat kan predlaga, da pošljete majorja Geoffreya Vickersa k nam, ker bi moj gospodar želel pogajati se z vami.«

Campbell je zašepetal Vickersu, ki je stal poleg njega: »Ali zdaj vidite, da sem imel prav? Suristanci so zapazili, da je čoln izginil in se boje masčevanje loharske garnizije.«

Vickers je na to samo naglo dejal: »Najbolje bo, da grem, sire!«

Campbell mu je odvrnil: »Da, pojdite!«

Potem se je obrnil k Suratovemu odposlancu:

»Sprejememo predlog njegove visokosti, toda vas bomo obdržali kot talca tu, dokler se major Vickers ne vrne.«

Starec se je spet priklonil:

»Prepričan sem, da bo njegova visokost docela razumela vašo opreznost, zato bom rade volje ostal pri vas in počakal, da se major Vickers vrne.«

Indijec se je pri odgovoru komaj zaznatno nasmehnil... Vickers je njegov nasmeh videl in je naglo dejal po indijsko:

»Pojdimo! Ti greš z menoj!« se je obrnil na indijskega vojaka, ki je stal blizu njega.

Mali spreved jezdec se krenil iz trdnjave.

Naprej sta jezdila dva Suristanca, za njima sta šla Vickers in njegov vojak, nato pa je topotalo šest kanovih vojakov.

Ko so šli mimo trupel, Vickers ni gledal ne na levo, ne na desno. Bal se je, da ga ne bi popadla besnost pri pogledu na te mrtve, porumenele obraze, spačena lica. Zdelo se mu je, da bi se pri pogledu nanje vrgel na te Suristance, ki so ga spremljali. Hkratu je pa spet moral misliti na trupla Indijcev pred trdnjavo, ki jih je padlo še več kakor angleških vojakov. Tudi ti so bili pred pol dne še živi, bili so ljudje kakor vsi njegovi vojaki. Veselili so se, živeli, se junaško bojevali na povelje od zgoraj... V njegovih očeh so vendar vsi Angleži bili beli vrati, ki jih je bilo treba spraviti z zemlje, katero so hoteli ukrasti Indijcem...

Potem si je začel prizadevati, da bi take misli pregnal. Bal se jih je bolj kakor česar koli drugega: čemu misliti in razglabljati o nečem, česar ne moreš spremeniti... Čemu se ubadati z rečmi in z vprašanji in s strahotami, ali so potrebne ali ne, ali je to neizogibno zlo, ali samo človeška hudobnost? Ne, ne!

Na to vojak ni smel misliti... To je pač življenje in krava njegova resničnost!...

Zdaj so jezdili po tistih krajih, kjer se je bil včeraj ustavil prvi konjeniški naskok Suristancev. Vseposod so ležale stotine človeških trupel in pobitih konj.

Geoffrey je krčevito stiskal roč svoje sablje in se bal, da se bo od silnega smrada, ki je vstajal z vseh strani, onesvestil.

Vse je bilo tiho, le iz daljave je prihajal zamolkat šum iz Suratovega tabora.

Surat kan je umaknil svoje oddelke dva kilometra od trdnjave. Njegovi ljudje so postavili šotore na vseh štirih straneh trdnjave, da so imeli od povsod pregled čeznjo. Po vseh bregovih je bilo v daljavi videti njegove vojaše.

Vickers je že od daleč zapazil beli šotor indijskega vladarja. Zapazil je, kako so iz njega na vse strani odhajali Suratovi pobočniki in svetovalci, kakor da raznašajo vojski važna povelja...

Samo še petdeset korakov, pa bo stal pred obličjem Surata, človeka, ki je tako zahrbtno in ne da bi napovedal vojno, napadel Chukotil! Prizadeval si je, da bi premagal svoje razburjenje. Zdal se bo treba mirno razgovarjati in še mirneje misliti, če hoče, da bodo pogajanja imela kaj uskeha. Geoffreji ni bil tako gotov kakor Campbell, da se je Randallu posrečil beg v Loharo, da so Indijci to zapazili in se zaradi tega hočejo pogajati z Angleži.

Geoffreya je vse bolj navdajala težka slutnja, da so Indijci Randalla ponoči ubili in da Surat pripravlja Angležem novo past.

Grof Volonov in bela zastava...

Pred velikim belim šotorom je stala Suratova telesna straža. To so bili sami zastavni, mladi vojaki v razkošnih, bahavih oblekah.

Vojaki so pozdravili angleškega častnika. Trenutek nato je eden izmed njih odgrnil zaveso pri kanovem šotoru in Geoffreji se je znašel pred Suratom.

Knez je sedel na počivalniku, ki je bil kakor tla v šotoru, pokrit z dragocenimi preprogami. Na desni strani od kana je stalo nekaj njegovih svetovalcev.

Vickers je obstal nekaj korakov pred Surat kanom in ga po vojaško pozdravil.

Foto Warner Bros

Vickers je obstal nekaj korakov pred Surat kanom...

Za trajen božični mir...

Še nikdar nismo tako obupno potrebovali božiča, kot prav v sedanjih časih.

Ze od nekdanj praznujemo božič z vsem njegovim veseljem, pristrčnostjo in ljubeznivostjo v najbolj žalostnem času leta, sredi mrzle in krute zime. Zato pa vse božično veselje, prijetno tovarštvo in dobrončnost, ki se vsakega polasti, tem bolj občutimo. Za nekaj dni se stari, pusti svet popolnoma spremeni. Vsak človek se nam zdi prijaznejši, postrežljivejši, čudno razpoložen za nežna čustva, popustljivejši in dovzetnejši za bedo in nesrečo svojih soljudi. Neka čudna sila nas goni, da storimo kakršnokoli uslugo manj srečnim, da širimo okoli sebe vsaj nekaj veselja.

Toda zakaj ne more to, za Kristusov rojstni značilno razpoloženje miru in dobre volje ustati v naših srcih in v naših dnevnih opravkih vse leto, sredi vsega dnevnega vrvenja, drvenja in skrbi, vse, dokler ne dobimo nove moči in vere v prihodnjem božičnem miru!

Kolikokrat so ljudje, ki se sedaj tako raznežujejo, oskrnili in uničili božično razpoloženje med letom! Mir in dobra volja sta izginila in pustila za seboj strah, sumničanje in brezkončne pogovore o vojskah in oboroževanju. Tovarištvo in prijateljstvo med narodi je izgubilo, ker so narodi zavrgli živi nauk božiča.

Kdo si upa to tajiti?! Pravega božiča si žele v opustošenih ali žalujocih domovih Španije; za pravim božičnim veseljem jokajo v mnogih pogorelih vaseh na Kitajskem, milijoni drugih ljudi obupno pričakujejo pravega božičnega duha, duha pomirjenja in usmiljenja, ki naj reši človeštvo pred njegovo nečlovečnostjo.

Če bi le vsi začeli pri samem sebi in skušali ohraniti vse leto to mehko božično razpoloženje do vsakega in povsod, pa bi se ne mogli načuditi čudežnemu preporodu sveta.

Kakšen bo letos božič v Madridu

Drugi božič v peklu moderne vojne

Bliža se drugi božič, ki ga bo španska prestolnica, nekdanj raj za ljudi, ki so željni varnosti, prežila v okopih. Usoda, ki jo preživlja to mesto v strašni državljanski vojni, je tako žalostna, kakršna ni doletela v zadnjih stoletjih nobene druge evropske prestolnice. Dve zimi, dva božiča bo Madrid preživel v peklu moderne vojne, ob petju letal in rjuvanju bomb, namesto božičnih himen miru se bo letos že v drugo razgledalo nervozno vzklikanje zvočnikov, ki pozivajo Madrid in Španijo na vojno, na vztrajanje v klanju, na boj do konca Španije in Špancev.

Kakšen je

obraz tega žalostnega mesta

za božič letosnjega leta?

Londonški »Times« je poslal pred kratkim tja svojega posebnega dopisnika, ki nepristransko pri-poveduje v svojem poročilu, kaj je vse videl v obleganem mestu.

Ceprav so bile vojne strahote med obleganjem v zadnjih mesecih manjše, je vendar Madrid prav te čase začel izumirati, propadati. Njegovo prebivalstvo, ki je ob začetku vojne šlo 1.200.000 duš, je zdaj padlo na 700.000, sodeč po kartah za živila, ki so jih izdale oblasti. Če se je prejšnje čase mesto še nekako pretoklo glede živeža, je zadnje tri mesece začela v njem divjati lakota v najhujših oblikah, ker je vse dovodne ceste rabilo vojaštvo za svoje namene. Da ni bila paradizniška letina obilna, bi ne bili te mesece v Madridu umirali od lakote samo nebolgli in berači, ki jih je bilo včasih na tisoče in tisoče po cestah, zdaj pa jih je spravil s poti glad.

Kako je življenje teh preplašenih in zbeganih stotisocev, ki jih oklepa madridsko zidovje, kaže uradna tabela v razdeljevanju živeža za osebo. Po tej tabeli dobi vsako na mesec: 3000 gramov kruha, to je 3 kg; 300 gramov boba, 300 gramov riža, 100 gramov fižola, 100 gramov suhe ribe, 50 gramov kave in še nekaj neznatnih količin drugega živeža, tako da znese vsa količina mesečno 4 kg 650 gramov, torej niti ne 4 kg. Razen tega dobe dvakrat na mesec nekaj gramov svežega mesa, čigar količina se ravna po zalogah. In po pol litra olja. Ta hrana, ki bi zadostovala morda za dojenčka, velja 21 pezet ali kakih 40 din po stvarni veljavi republikanskega denarja.

Mleko, jajca in sveže ribe so pridržane bolnikom, ki imajo uradno zdravniško spravevalo, ki pa kljub temu niso nikdar gotovi, ali bodo svojo poročilo dobili ali ne. Otroci pod štirimi leti dobe dnevno nekaj žlic mleka, po zalogah. Jajca stanejo 36 pezet, okrog osemdeset dinarjev, 12 kosov. Večina restavracij, kjer se je svoje čase tako poceni in tako obilno jedlo, je zaprtih. Odprtih je le nekaj velikih hotelov, toda kdor hoče tam jesti, mora imeti izkaznico od oblasti. Nekaj javnih kuhinj vzdržujejo strokovne organizacije, a samo za svoje člane.

Ze mesece ni bilo nobenega velikega letalskega bombnega napada na središče mesta. Obstreljevanje iz topov je včasih hudo, toda to ne vznemirja in ne izčrpa meščanov tako grozno kakor strašilo pomanjkanja. Otrok je kljub vladnim prizadevanjem, da bi jih poslali kam na varno, po madridskih ulicah še vedno okoli 10.000, povečini so brez staršev in brez ekrbnikov. Cele dneve, celo med streljanjem, se topi igrajo po ulicah — blede sence, ob katerih se človeku stiska srce. Ti bodo imeli žalosten božič, slabši kot šakali po sierrah.

»Sveta noč, blažena noč...«

Spomenik božičnega pevca

Danes ima že skoraj vsaka pomembnejša oseba svoj spomenik. Tako so postavili v cerkvi sv. Nikolaja v Obendorfu pri Salzburgu tudi spomenik v čast župniku Mohru, ki je menda spisal svetovno znano pesem »Sveta noč«. Župnik sedi pri nebeškem oknu in posluša sladko božično petje zemljanov. Na obrazu mu je videti, da je med drugimi spoznal tudi svojo pesem. Za njim stoji mlad fantič in brenka na mandolino.

Praznovanje božiča

Božič ni bil vedno čas takega praznovanja, kakor je danes skoraj po vsem svetu. Ko je imel v Angliji glavno besedo Oliver Cromwell (v začetku 17. stol.), je bilo vsako veseljačenje in burno praznovanje božiča prepovedano.

Tudi danes imajo ponekod še kaj čudne navade o božiču. Norveški kmetje n. pr. dajejo na sveti večer svoji živini doma kuhano pivo. Španci v Madridu so do zadnjega o božiču o polnoči jedli 12 grozdov, kar naj prinaša srečo za prihodnje leto. Na Madžarskem se posebno ozirajo na reveže: vsi bogatini si kaj pritrčajo, da imajo revni dovolj jesti in piti.

Za časa Shakespeareja (v 17. stol.) so božični prazniki trajali v Angliji 12 dni. — Božič je doletel na 25. decembru papež Julij I. leta 351.; poprej pa so ljudje praznovali božič skoro v vsakem kraju na kak drug dan, tako da je bilo vsega skupaj nad 100 različnih dni določenih za praznovanje Kristusovega rojstva.

Božični kadilci

Med številnimi trgovci, ki delajo o božiču dobre kupčije, so morda na prvem mestu Havanci, ki so lani izvozili za božič 25 milijonov havanskih cigar samo za Anglijo. Letos pa je povpraševanje po havankah v Angliji še večje, kajti za božič se hočejo tudi ženske — med njimi kaj slavne in visoke — postaviti s cigaro, ki tako spada k božični mizi kot pri nas potica.

Havanke se še Angležem zde zelo drage, zato pojasnjujejo svojim bralcem, odkod ta draginja. Za eno havanko je treba 27 listov in vsak list je od drugačne rastline. Zvijajo jih z rokami, vsak delavec pa, ki zasluži na dan do 36 angleških šilingov (430 din), naredi kvečjemu 15 cigar za to plačo.

Božično poljubovanje

Posebna angleška in ameriška navada pa je božično poljubovanje. Nad vrata ali kjerkoli nabijejo vejice omele in kadarkoli sta dva pod tako vejico, imata popolno, neovrgljivo pravico do poljuba.

V neki angleški pokrajini pa imajo še prastaro saksonsko navado, da pridejo kmetje in njihove hčere iz vse okolice v Okehampton na nekak sejem, kjer imajo glavno besedo ženske in kjer ta dan (nedeljo po božiču) vsak moški lahko ogovori in poljubi vsako žensko, ki mu je všeč.

»Halo, Božiček, ali si Ti tam?«

Rokavice -- božično darilo

Morda še ne veste, da ste s tem, ko ste komu za božič poklonili rokavice, izvršili staro pomenljivo dejanje. Včasih so namreč dajali o božiču rokavice, če so hoteli popraviti kako žalitev, utrditi prijateljstvo in prekiniti razne spore in prepire. Rokavice naj bi pomenile prijateljski stisk roke; v srednjem veku je bila namreč rokavica znak zaupanja in kdor je imel kraljevo rokavico, je lahko tako častno in varno potoval povsod kot njegov mogočni in dobro oboroženi kralj.

Rokavice nosimo danes največ le zaradi mraza. Nosili pa so jih že Egipčani nekaj tisoč let pred Kristusom; in v Egiptu je že tolika vročina, da jih gotovo niso nosili zaradi mraza, ampak so morale rokavice res le kaj drugega pomeniti. Sicer številne družabne navade tudi pri nas včasih zahtevajo, da si ljudje nadevajo lepe bele rokavice sredi poletja.

Božič filmske zvezdnice Shirley Temp'e

Mati male filmske igralkice, ki si je s svojo ljubkostjo znala osvojiti srca vseh ljudi, na dolgo in široko popisuje v nekem angleškem tedniku božičevanje svoje slavne hčerke, kakršno ji misli prirediti letos. Doslej je bilo za to vedno zelo malo časa, ker so navadno vedno prav okoli božiča vrteli kak film. Povabila bo kakih 10 do 15 njenih malih prijateljic in prijateljčkov, otroke bližnjih domačih sosedov in znancev, jim priredila imenitno kosilo z veliko torto in neizogibnim ameriškim sladoledom.

Potem se bodo igrali, kar jim bo pač prišlo na misel, se podili po hiši — lahko si je misliti strahoviti dirindaj — in Shirley bo razkazovala svoja darila, katera so ji poslali njeni občudovalci. Teh daril ni malo — kakih 400 do 500 zavitkov s 30 ali 40 različnimi znamkami vseh mogočih držav sveta. To bo veselje!

Nekaj, kar Shirley stori, bi pa morali posnemati tudi drugi otroci. Takoj ko na božično jutro vstane, steče v sobo svojih staršev, jim pristrčno vošči vesele praznike in izroči mala

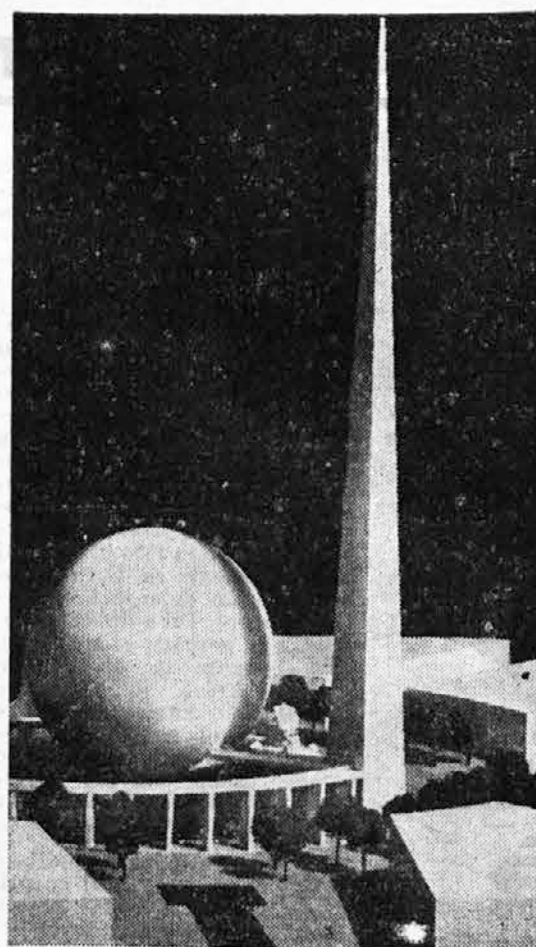
V kavarni.

»Kaj, ti si neumen. Kdo še danes daje natakarju deset dinarjev napitnine, če mu ta pomaga pri oblačenju suknjle?«

»Tiho bodi! Zato sem mu dal toliko napitnine, ker mi je oblekel zelo fino suknjo in klobuk.«

»Z lova se vračate? Kako je bilo? Kje imate pa plen?«

»V bolnišnici je.«

»Bodoče življenje«, pod tem geslom bo prirejena svetovna razstava l. 1939 v Newyorku. Na sliki vidimo načrt za središče razstave, kjer bosta glavno privlačnost predstavljali ogromna votla kroglja, perifer s premerom 66 metrov in 180 metrov visok trioglat obelisk. Premikajoče se galerije v notranjosti krogle bodo ljudi vodile ob njenem obodu, po katerem bodo razmeščene svetle slike iz vseh pokrajin na zemlji in največje zanimivosti sveta. To bo največji globus, kar jih pomni zgodovina.

Otrok -- škof

V Angliji imajo že 400 let staro navado, katero pa je kralj Henrik VIII. odpravil in so jo sedaj zopet vpeljali, da namreč na božični dan otroci opravljajo nekatera samo kleriška opravila, n. pr. petje berila in evangelija pri maši. Tudi napravljeno so kakor duhovniki, oziroma diakoni in subdiakoni; eden med njimi pa je napravljen v škofa; nosi lepo zlato mitro, plašč in škofovsko palico.

Božična napoved vremena

V nekaterih krajih v Franciji imajo navado, ki morda precej točno pokaže, kakšno vreme bo v bodočem letu. Za vsak mesec v letu izberejo po eno čebulo ter vseh dvanajst čebul postavijo na božični dan na mizo; na vsako čebulo pa denejo ščep soli. Če se do sv. Treh kraljev sol na kaki čebuli raztopi, bo tisti mesec, katerega čebula predstavlja, deževno vreme. Če sol na dvanajsti čebuli ostane suha, bo prihodnji božič lep.

V gorati južni Franciji prihajajo pastirji na sveti večer k jasicam z jagnjetom v naročju, čujejo pri jasicah vso noč in prosijo za lepo vreme.

Božično praznoverje

Pravijo, da polna luna na božični dan pomeni nesrečo; da viharji božič in mirna svečnica dajeta slabo znamenje; da, če ogenj v peči na božič lepo svetlo gori, te v novem letu čaka blagostanje;

da moraš na božič nositi kaj novega (klobuk, čevlje, srajco itd.) in začeti dan s kako prijazno, veselo besedo, če ne, ti bo slaba predla; da moraš zimzelen shraniti popolnoma nepoškodovan do novega leta; če le en list ali eno jagodo izgubiš, se izpostavljaš smoli.

Malega škota je vprašal sosed:

»John, kaj si dobil za god?«

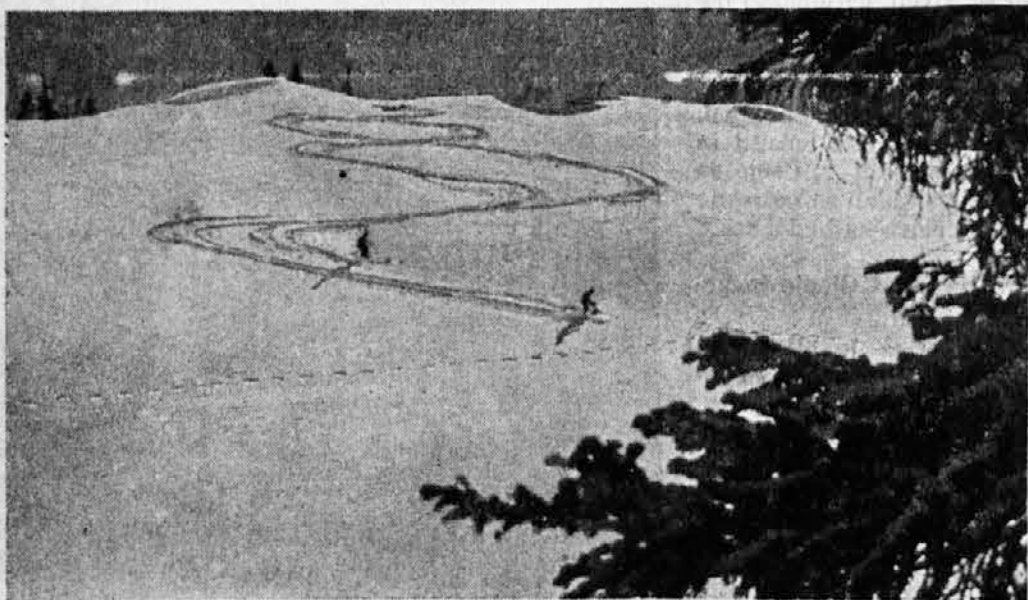
»Nič. Toda oče mi je obljubil, da bom kmalu dobil — mutiranje glasu.«

»Nikakor ne morem razumeti tega, Pavel; svojemu novemu sosedu si posodil sto dinarjev, a meni nočeš posoditi niti deset dinarjev.«

»Res je, toda tebe poznam, dragi moj.«

Sodnik: »Vi ste pokradli poleg denarja še nekaj dragocenosti.«

Tat: »Jez, gospod sodnik, saj veste, da denar ni vse, da je človek srečen.«

Zimski raj Sapporo na Japonskem, kjer bodo leta 1940 deliti najboljšim smučarjem olimpijske kolajue.

Povej mi vendar odkrito, dragi moj, kaj je tisto, čemur se pri teh mojih slikah toliko čudiš?«

»Da jih moreš prodati...!«

Od tu in tam

1.400.000 otrok je letos obiskovalo ljudske šole v naši državi. Te otroke je poučevalo 27.500 učiteljev. Tako je prišlo preko 50 otrok na vsako učiteljsko moč. Prihodnje leto bo po vsej verjetnosti okrog 40.000 šolobveznih otrok več ter bo treba za nje postaviti 500 novih učiteljev in učiteljic. Višje oddelke ljudskih šol je obiskovalo 103.793 otrok, od katerih odpade samo na Slove-nijo nekaj nad 53.000; 29.000 jih odpade na Voj-vodino in 11.000 na Dalmacijo. V ostalih banovini-nah pa višjih oddelkih ljudske šole skoraj ne poznajo. V meščanskih šolah je okroglo 42.000 otrok, gimnazijo pa obiskuje 111.591 dijakov in dijakinj ali skoro 22.000 več kakor v šolskem letu 1934-1935. Povečanje števila dijakov gimna-zij zahteva preko 750 novih profesorjskih moči, dejansko pa je bilo nastavljenih le 456 profesor-jev. Tudi z novim proračunom ne bo dosti boljše, ker je denarja le za 150 novih moči. Vseh gimna-zij pa je v državi 163. Na univerzah in ostalih visokih šolah študira letos nekaj nad 14.000 študen-tov (v Beogradu 8.000, v Zagrebu 4.600, v Ljubljani pa 1.750). Od teh je največ juristov, in sicer 40 odstotkov.

Na dvorišču zaporov belgrajskega sodišča na otoku Adi Ciganliji je večeraj zjutraj krvnik Hart obesil dvanajstkratnega morilca Borivoja Ristića. Morilec je bil star komaj 23 let, vendar se njegova pot v propast začela že v zgodnji mladosti. Kot deček je začel krasti, dokler ni nazadnje umoril ženo in otroka svojega gospo-darja, pri katerem je služil. Ristić se je do smrti vedel zelo hladnokrvno, le zadnjo noč, ki jo je prebil v družbi svojih staršev in brata, je po-kadil okrog 100 cigaret.

Družbo za nabavljanje in prodajanje nevest siromašnim ženam ali pa vdovcem so odkrili v Prilepu v Južni Srbiji. Reveži odnosno vdovci kaj težko dobe novo ženo, kajti kredit imajo prej moški, ki so še »fantje«. V takih razmerah se je našlo nekaj podjetnih Prilepljanov, ki so iztaknili večje število žensk, ki so bile voljne poročiti se v vsakomer, in jih začeli ponujati po svojih »zastopnikih« ženinim kandidatom. (Večina ženinov voljnih žensk je prihajala iz vrst vlačug.) Siromak, ki je hotel ženo, je moral plačati nekaj kovačev, nakar mu je družba po-slala na dom približno tako žensko, kakršno si je želel. Nekaj časa je ženska živela z njim, kasneje je pa pobegnila, češ da jo novi mož preveč strahuje. Ista ženska je šla potem za novo kupnino zopet v kak drug bolj oddaljen kraj, kjer je iz istega razloga ponovno pobegnila. Tako se zgodba ponavlja vse dotlej, dokler družba za nabavo nevest ne naleti na takega, ki zna najti pot do blasti. Eden takih je bil seljak Jordan. Dobil je ženo in z njo mesec dni živl. Žena ni bila nič kaj preveč skromna in je od moža zahtevala vedno kaj novega. Jordan, siromak kakor je bil, je vsaki želji ustregel, dokler ni nazadnje prodal vsega, kar je imel. Potem pa je žena »pobegnila«. Jordan je šel na sodišče in zadevo prijavil. Oblast je začela druž-bo zasledovati, vendar pa Jordanove žene ni mogla izslediti.

Iz ljubosumnosti je zaigala hišo svoji sosed, ki se je preveč družila z njenim možem, kmetica Bejza Suljanovičeva iz okolice Bihača. Bejzin mož Šaban se je žene, čeprav je bila zelo skrbna, hitro naveličal in začel v hišo voditi sosedo, tudi omo-ženo žensko, Hanko Rizlić. Bejza je morala mnogo noči prespati v skednju, dočim se je Šaban zabaval s svojo prilježno. Štiri leta je trajalo tako raz-merje, dokler ni v Bejzi jeza priklopila do vrha ter se je nad Hanko sklenila maščevati. Šla je in ji zaigala hišo. Pred sodiščem je svojo greh mirno priznala, nakar je bila obsojena le na enajst me-secev strogega zapor. Vse priče so pričale njej v prid in obtoževala Šabana kot nasilnega in brez-črnega človeka.

Postavitve začasnega predsednika in začasnega odbora novega pokojniškega zavoda v Zagrebu zahtevajo zagrebški nameštenci in tudi zagrebška trgovska in industrijska zbornica. Obenem predla-gajo, naj bi ta zavod takoj vzel v roke vse delo, ki ga zahtevajo predpriprave, tisto delo, ki ga izvršuje sedaj ljubljanski Pokojniški zavod. Zagrebški »Jutranji list« že kar ve, da je v ljubljanskem zavodu zaradi prevelikega dela nastal že pravi pravcati kaos (!), ker je treba spraviti z dnevnega reda poleg prijav vseh zasebnih nameščenecv iz vse države še nad 3000 prijav za prostovoljno za-varovanje. Dalje so Zagrebčani že vnaprej v skr-beh, kam se bo naložil denar, katerega bodo vplačali zavarovalci s svojimi premijami. Poudarjajo, da ga ne bodo pustili nikamor drugam, kakor na Hrvaško, kajti zagrebški pokojniški zavod bo s svojimi 15.000 nameščenici največji zavod v državi, ki bo v nekaj letih nabral okrog milijarde dinarjev. Niso pa v Zagrebu nič navdušeni nad predlogom, da bi se tudi za Dalmacijo ustanovil poseben po-kojniški zavod v Splitu, češ da bi režijski stroški pojedili večji del dohodkov zavoda, ki bi imel pre-malo zavarovancev.

Železniško progo od Beograda do Zagreba bodo začeli na spomlad popravljati, da bo sposobna tudi za najhitrejšo vožnjo. Glavna popravila bo treba izvršiti na odseku Slavonški Brod—Zagreb, dočim je proga od Slavonskega Broda do Beograda potrebna le manjših popravil. Čim bo proga po-pravljena, bodo vozili brzovlaki s hitrostjo od 90 do 100 km, tako da bo trajala vožnja od Zagreba v Beograd komaj 5 ur namesto sedanjih 7. Brzo-vlake s pospešeno brzino bodo vlekle lokomotive aerodinamične oblike, kakor so z njimi delali prve poskusne vožnje pred dobrih pol leta. Tračnice za to progo je že izdelala železarna v Zenici. O po-pravilu železniških prog v Sloveniji, ki so v naj-bolj derutnem stanju in povrh tega prinašajo v drž-avno blagajno največ čistih dohodkov, pa ni nič čuli.

O zvestem psu, ki je poginil na grobu svojega gospodarja, poročajo iz Horgoša pri Veliki Kaniži. Mizar Jovan Apro je imel psa, ki je gospodarja na vseh polih zvesto spremljal. Pred tremi dnevi pa je Apro nenadoma udarila kap, da je umrl. Pes je zaslužil smrt svojega gospodarja ter je ves dan žalosten lazil okrog hiše in posedal pred vrati sobe, kjer je bil Apro položen na mrtvaški odru. Ko so Apro pokopali, je prišel na grob zvesti pes, se vlegel in vso noč žalostno tulil. Zjutraj pa so ga ljudje našli mrtvega.

Na svojski način so si zamislili denarne vire za ustanovitev glasbene šole v Banjalki. Glasbe-niki po poklicu so izdali proglas, v katerem se za-vzemajo za ustanovitev glasbene šole in predla-gajo, naj bi radijski naročniki v vsej državi plače-vali po pet dinarjev mesečno in korist sklada za vzdrževanje šole in za podpiranje oslabelih in bol-nih glasbenikov. Iz svoje srede so izbrali tudi od-poslanstvo, ki se bo oglasilo pri prosvetnem mini-stru in ga prosilo, naj Banjalci nakloni glasbeno šolo, ki bi imela v prvi vrsti namen rešiti pozabe brezštevilne bosanske sevdalnice.

Glavo je odsekal izživaču Hamid Karadžović iz Jevanglije pri Dobouju. V vas se je vrnil po dol-gih letih zopora Marko Jurkič, ki je bil pred leti v vlaklu ubil slepega človeka. Zapor pa Marka ni nič znehl. Komaj se je pojavil v vasi, je že izrazil prepire na vseh koncih in krajih. V sredo je v vaški kavarni obdelal Hamida in ga vrغل iz lokala. Hamid pa je stopil domov, vzel sekuro, se vrnil spet v kavarnico in brez besed zamahnil s sekuro. Z enim samim udarcem je Hamid Marku odsekal glavo.

Oporoko pokojnega zagrebškega nadškofa dr. Antona Bauerja so našli. Poslednja volja nadško-fova je ta, da se vsa njegova zasebna imovina pre-pusti Dijaškemu semenišču v Zagrebu, le po 10% prejmejo Akademija znanosti in umetnosti v Za-grebu ter sorodniki pokojnikovi.

Petih volkov, ki so ga napadli, se je rešil neki Arnaut iz vasi Dubrave z nekaj kosi sira. Never-jetno se sliši, pa je vendarle res. Arnaut je vodil svojega osla težko obloženega s sirom v Kačanik. Sredi ravnine pa zagleda nenadoma pet volkov, ki so se v diru podili proti njemu. Arnaut je naglo skočil na osla in ga pognal. V diru je spregledal, da je osel vrغل raz sebe ves sir, kar ga je imel na hrbtu. Ko se je Arnaut nazadnje le okorajšil in pogledal nazaj, je videl volkove, kako so se ma-stili s sirom, ki ga je on izgubil. To je bila tudi njegova rešitev.

Umetnica v plesu, Zagrebčanka Mija Čorak Slavenska, si je v tujem svetu priborila že velik ugled. Nedavno je sodelovala pri nekem filmu, ter je žela za svoj nastop lepo priznanje med strokov-njaki. Letošnji jesen je nastopala v Parizu, ne-davno pa je prišla v Beograd in nastopila na pri-reditvi, ki je bila prirejena na čast francoskemu ministru Delbosu. Kakor poroča časopisje, bo Sla-venska odšla prihodnje dni na turnejo po severnih evropskih državah, zatem pa bo odšla v Hollywood k neki filmski družbi.

Neprijetno »ohceti« si je pripravil 60-letnj v-dovec iz Tišincev v Prekmurju, ki se je oženil s 53-let-no Faniko, prav tako vdovo. Veak od zakoncev je imel po tri otroke. Stara žena in nevesta sta se tako zaljubila, da ženinovi otroci niso mogli ni-česar preprečiti. Tako sta se obadva poročila in se od poroke peljala na ženinov dom. Tam pa je sta-rega vdovca čakalo veliko presenečenje: njegovi trije otroci so ga čakali s palicami ter nanj nava-lili. Stari ženin bi jo hudo izkupil, če bi slučajno ne prišli mimo orožniki, in na »ohceti« naredili ne. Stara nevesta pa je pobrala šila in kopita, ker moče živeti pod streho moža, ki ima tako nasilne otroke.

Nemški filmski igralec Harry Piel je zapustil Dalmacijo in se s svojo skupino vrnil v Berlin. Piel se je šest tednov mudil v Splitu in na bližnjih otokih ter posnel svoj film »Nemogoči gospod Pitt«. Prihodnjo spomlad pa bo Piel spet prišel v Dalmacijo in bo posnel film »Naš poseben dopisnik Javljac«, v katerem bo obravnaval življenje časnika-jev.

Nov velik tovorni parnik bo dobila naša tr-govska mornarica. Predvčerajšnjim so namreč v ladjedelnici v Glasgowu spustili v morje parnik »Dubrovnik«, ki ima nosilnost 9220 ton ter je last paroplovne družbe Dubrovačka plovidba. Po-polnoma bo parnik dogotovljen šele aprila. Pri spuščanju parnika v morje je kumovala soproga jugoslovanskega poslanika v Londonu ga. Kasi-dolčeva.

Na eno leto zopora je bil pred šibeniškim sodiščem zaradi ponarejanja denarja obsojen Tr-gaš Ignacij Valentinič, njegovi sodelavci pa so dobili po nekaj mesecev. Valentinič je imel že prej nekaj sličnih »sporov« z oblastmi ter je zato odšel iz Slovenije v Dalmacijo. V Imotskem je našel trgovce brate Barlov in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se je posrečilo tako večše in popolno ponarediti denar, da niti javnost niti oblasti dolgo niso prišle do spoznanja, da se v obtoku nahaja precejšnja količina ponarejenega denarja. Sele oddelek za novce v finančnem ministrstvu je ugo-tovil, da krožijo ponarejeni petdesetaki. Po dol-gem iskanju so prijeli tudi ponarejalce: trgovce Barlove in Jožo Lekića in z njimi spravi skupaj vse potrebne stroje in ma-terial za ponarejanje kovanega denarja. Valen-tinič se

Desete božične praznike

59

3762-64700

Visoki otroški čevlji iz zelo mastnega nepremočljivega usnja z usnjenim podplatom. Zelo primerni šolskim otrokom za dež, blato in sneg. Od štev. 31—39 69 Din, od štev. 35—38 Din 79.

49

28732-635

Snežni čevlji za otroke, toplo podloženi. Varujejo Vaše otroke vlage in prehlada. Od številke 31 do 35 Din 59.—.

69

1495-6630

Zadna novost. Eleganten damski čevlji iz črnega diština, ki povsem nadomešča semiš, s polvisoko peto in usnjenim podplatom. Primeren za vsako priložnost.

69

78735-644

Snežni čevlji za dame, zelo okusno izdelani. Zapenjajo se na gumbe. Topla flanelasta podloga greje nogo v snegu in dežju.

79

6962-44622

Močni otroški čevlji, izdelani iz močnega boksa z usnjenim podplatom v rjavi barvi. Od štev. 31 do 34 Din 89.—, od štev. 35 do 38 Din 99.—.

89

2625-66155

Okusni čevlji iz finega črnega ali rjavega boksa, ki jih boste zelo radi nosili. Udobna oblika nudi nogi prijetnost in odpočitek. Primerni za vsako obleko in kostum.

169

3639-44767

»Lord« čevlji za vsako priložnost in vsako obleko, za stare in mlade. Do danes najdovršenejši izdelek. Lepa oblika. Najboljši material. Cena brez pribora Din 169.—.

39

98157-660

Elegantne in močne moške galoše s specijalno pojačanim podplatom. Varujejo Vaše čevlje vlage, Vaše stanovanje pa blata.

Rota